

Ročník 35 | 06/2020

VIZOVSKÉ noviny



Vydává Rada města
a Městský úřad ve Vizovicích

Přehled investičních akcí a projektů v r. 2020

Termíny svozu odpadů 2021

Historie „nové školy“ – 2. část

Valašská štědrovečerní večeře



Učitel'ský sbor 1954-55



Učitel'ský sbor 1966-68

Z obsahu

Z radnice	4-7
Technické služby	8
Školství	9
Spolky	10-13
Příroda	14-15
Historie	16-21
Vzpomínka	22-24
Hospic	25
Tradice	26-27
Kultura	28-30
Závěrem	31

Vizovské noviny.

Vydává Město Vizovice.
Periodický tisk územního
samosprávného celku.

IČO: 00284653, MK ČR E 13005.

Adresa vydavatele: Město Vizovice,
Masarykovo nám. 1007,
763 12 Vizovice

Redakční rada: David Grác,
Petra Motyčková Juráňová,
Jana Pluhařová.

Tisk: Tiskárna Didot, spol. s r.o.,
Trnkova 2944/119, 628 00 Brno-Líšeň.

Titulka: Bronislava Dukátníková.

Další foto: Moravský zemský archiv
v Brně, Státní okresní archiv Zlín
a autoři článků.

VN č. 06/2020 vydání 15. 12. 2020

Uzávěrka příspěvků VN 01/2021

je 25. 1. 2021. **Datum vydání č. 1/2021**
je 26. 2. 2021

Harmonogram pro další období

(datum uzávěrky), datum vydání:

VN 02/2021: (25. 3. 2021) 28. 4. 2021.

Vychází jako dvouměsíčník
v nákladu 2 200 kusů výtisků.

Výtisk zdarma.

Vydavatel VN neodpovídá za obsah
autorských článků. Články mohou být
kráceny dle technických možností
a potřeb redakce. K nevyžádaným
příspěvkům se redakce nevyjadřuje.
Příspěvky nezveřejněné v tomto
čísle budou otištěny v příštím vydání.
Inzerci přijímáme pouze v elektronické
podobě ve formátu pdf či jpg
v tiskové kvalitě.

Kontaktní e-mail:

vizovske.noviny@vizovice.eu



1. studentský Majáles v r. 1956 ve Vizovicích. V popředí skupina postav předstávajících vyučovací předměty, táhnou vůz prince Majálesa.

Vážení občané, milí čtenáři Vizovských novin,

dostává se vám do rukou poslední
letošní číslo Vizovských novin. Co se
v nich dočtete?

Připravili jsme pro vás přehled
investičních akcí a projektů, které
se v tomto roce podařilo zrealizovat
nebo připravit. Celková pro-
financovaná částka je podstatně
nižší než v letech minulých. Souvisí
to s koronavirovou situací, s nižším
inkasem daňových příjmů a úspornými
opatřeními odsouhlasenými
zastupiteli. V Anketě pro zastupitele
se někteří zastupitelé tentokrát
zamyslí nad prioritami města v roce
2021.

V Malých příbězích ze zámku se
společně projdeme alejí zámecké
zahrady. Můžete si také zavzpomínat
na časy minulé, méně či více
vzdálené. Ať už v pokračování histo-

rie „nové školy“ nebo v zamyšleních
nad uplynulým rokem. A že to byl
rok zvláštní, těžký, smutný, ochuzený
o společná setkávání, to jsme
pocítili všichni.

A protože je čas Adventu a blížících
se Vánočních svátků, nechejte se
inspirovat vyprávěním o tradiční
valašské štědrovečerní večeři,
u kterého si můžete zazpívat koledu
ze sbírky Metoděje Bakaly.

Milí spoluobčané,

přeji vám za celé vedení Města
Vizovice, za zaměstnance Městského
úřadu ve Vizovicích a redakční
radu Vizovských novin, klidné a po-
kojně vánoční svátky a do nového
roku 2021 hlavně pevné zdraví,
spoustu sil a optimismu.

Silvie Dolanská

Vážení čtenáři,

pojdte s námi tvořit naše Vizovské noviny. Máte námět na článek, dotaz
do ankety zastupitelům, staré fotografie, texty nebo informace, které
by mohli zajímat i další čtenáře? Za vaše náměty, zaslané na kontaktní
e-mail Vizovských novin, předem děkujeme. **red**

MEZI ZASTUPITELI – anketa pro zastupitele města na aktuální téma

Co považujete za hlavní prioritu

Města Vizovice v roce 2021

Pro mě osobně je důležitá bezpečnost a zdraví občanů a s tím spojená podpora našich dobrovolných hasičů, péče o krajinu a zeleň, zlepšování zázemí základní a mateřské školy, rekonstrukce chodníků a místních komunikací, rozšiřování parkovacích míst, aktivní sportovní, kulturní a společenský život, atraktivita Vizovic pro stávající i nové obyvatele. Investiční prioritou v roce 2021 je zajištění dostatečné kapacity v mateřské škole, rekonstrukce místní komunikace na ulici Polní a Tyršova, rozšíření parkovacích míst, opravy chodníků, dopracování projektu cyklostezky a dopravního terminálu vlakového nádraží, vytváření míst aktivního i pasivního odpočinku.

Silvie Dolanská

Hlavní priority vidím dvě. První je dokončení, schválení a zveřejnění Programu rozvoje města Vizovice 2021-2027. Tento dokument určí priority pro schvalování investic a podpor z městského rozpočtu. Do čeho bude město vkládat prostředky. Čím větší shoda, tím jistější budoucí rozvoj ve prospěch většiny obyvatel města.

Druhou je udržení stabilního hospodaření města, které umožní naplnění Programu rozvoje města Vizovic v budoucích letech. Budeme v roce 2021 podrobeni významné nestabilitě daňových příjmů, kterým bude třeba přizpůsobit výdajovou stránku rozpočtu."

Jaroslav Kulhánek

Vzhledem k tomu, že píše odpověď poté, co sněmovna schválila daňové změny, bude bohužel prioritou nejen Vizovic, ale všech obcí vypořádat se s podstatným výpadkem příjmů. Bude tedy potřeba přehodnotit

investice a pokračovat v úspěšném využívání dotačních programů

Jindřich Návrat

Podporu si jistě zaslouží všechny oblasti našeho života (školství, bezpečnost, komunikace, životní prostředí, chodníky, kultura...) V čase očekávané nestability výběru daní a s tím souvisejícím propadem příjmů obcí, ovlivní tento propad příjmů také rozhodování o prioritách našeho města v roce 2021. Především bude nezbytné pokračovat, případně dokončit akce rozpracované (např. úprava prostor vlakového nádraží a Nádražní ulice) nebo v havarijním stavu (některé chodníky a komunikace, prostory u sběrného dvoru..), či intenzivně řešit např. situaci s nedostatkem míst v mateřské škole. To vše v souladu a za pomoci Programu rozvoje města do r. 2027.

Alena Hanáková

Asi nikoho nepřekvapím mé priority pro rok 2021. První přesahuje i do dalších období, protože si myslím, že pro kontinuální rozvoj našeho města je velmi důležité, aby byl schválen strategický plán rozvoje města Vizovice, který vychází z dotazníku získaných od občanů, a ten aby byl následně dodržován. Ať už v zastupitelstvu sedí kdokoliv. Strategický plán určí priority v investicích (kanalizace, chodníky, cesty atd.), dále ve službách, vzdělávání či životním prostředí. Druhou prioritou je samozřejmě stabilizace finančních prostředků roku 2021 z důvodu koronavirové krize, protože výpadky v příjmech budou masivní, což již vidíme dnes v soukromé sféře.

Dovolte mi, abych vám popřál hezké Vánoce a hlavně zdraví v této těžké době.

Jarda Burkart

Při odpovědi na tuto otázku bych svoji odpověď rozdělil na priority v krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých cílech. Mimo mnoho problémů, které město má v oblastech místních komunikací, sportovišť, školství a jistě mnoha dalších, bych jako hlavní prioritu, která lze řešit v roce 2021, viděl ve zlepšení parkovacích možností v centru města. Jako prioritu k řešení ve střednědobých cílech vidím ve hledání nového využití areálu sokolovny pro sportovní a volnočasové aktivity. Zde bych se zaměřil ve spolupráci s TJ Sokol Vizovice na vytvoření sportovního centra pro míčové hry. A dále řešení osvětlení vizovských náměstí. Hlavní priorita v dlouhodobých cílech, na kterou by město mělo zaměřit své síly, je pro mne řešení složité dopravní situace, kdy městem prochází velmi intenzivní doprava po silnicích 1. třídy. Tato intenzivní doprava paralyzuje život ve městě, zvláště na Masarykově náměstí, znepříjemňuje život mnoha obyvatel, a proto by město ve spolupráci s ostatními státními úřady mělo hledat možnosti řešení daného problému.

Hynek Tichý

Jako zásadní prioritu pro město Vizovice a naše spoluobčany v roce 2021 vidím ve zdraví každého z nás. Přeji všem, aby následující rok mohl být klidnější, pohodovější, abychom nezapomínali na naše rodiny, přátele a všechny lidi kolem sebe. Potřebujeme vzájemnou sounáležitost, být citlivější jeden k druhému, mít otevřená srdce, umět více nastavit uši k naslouchání a méně ústa k mluvení a rovněž, v příhodném čase přiložit ruku k dílu. Městu Vizovice se podařilo v letošním roce zrealizovat řadu investičních akcí, ale mnoho z nich na započeti tepr-

ve čeká. Za svoji osobu bych byl rád, kéž bychom zrealizovali zastupitelstvem schválené a finančně zajištěné koupaliště, případně ekonomicky i provozně levnější biotop. Zkusme

tedy i v této těžké ekonomické době hledat společnou cestu k realizaci cílů a „slibů“. Janek Ledecký zpívá v jedné své písni, citují: „... že sliby se maj plnit o Vánocích.“ Já bych si moc

přál, abychom tak činili i v průběhu roku 2021 a splnili slib, který jde s námi hezkou řádku let.

Roman Persun



Chrastěšov – zprávy z místní části

NOVĚ pro občany!!! Konzultační hodiny předsedy Osadního výboru Chrastěšov každý první čtvrtek v měsíci od 19:00 do 20:00 v Obecním domě Chrastěšov a dále dle potřeby.

Petra Motyčková Juráňová

Rekordní počet zásahů vizovických hasičů

Letošní rok je v mnoha ohledech jiný než léta předchozí. Je tomu tak i u vizovických hasičů, kterým nejenom výrazně narostl počet zásahů, ale také díky množství vládních zakázek souvisejících s onemocněním COVID-19 byla prakticky zastavena veškerá preventivní činnost, kterou byla jednotka zvyklá provádět.

Pořádání dnů otevřených dveří pro školy nebo tábory, požární dohled na festivalech či akcích města tak nahradilo rozvážení dezinfekce či ochranných prostředků do školských, sociálních nebo zdravotnických zařízení. Jednotka se také podílela na distribuci dezinfekce do okolních obcí a občanům města. Plánovaný výcvik byl kvůli omezení shromažďování dle vládního nařízení odložen na neurčito.

Co do počtu zásahů jednotky SDH Vizovice je rok 2020 opravdu rekordní. Jednotka byla v roce 2020 k datu uzávěrky tohoto čísla vyslána k 61 událostem, což je výrazně nadprůměrné ve srovnání s předchozími lety, kdy se počet výjezdů k zásahům pohyboval kolem 40 ročně. U 21 mimořádných událostí zasahovala sama, zpravidla šlo o technické zásahy na odstranění spadlých stromů nebo čerpání vody ze sklepů.

Celkem tak jednotka zasahovala u 16-ti požárů, 18-ti technických pomocí, 16-ti dopravních nehod, 6-ti li-

kvidací nebezpečného hmyzu a 5-ti planých poplachů. Nejvíce zásahů bylo ve Vizovicích 32, dále pak 10 v Jasenné, 8 v Zádveřicích, 3 v Bratřejově a dalších okolních obcích. Žádný zásah nevyžadoval vyhlášení většího než prvního stupně požárního poplachu.

Přejme si, aby ten nadcházející rok byl klidnější a aby jednotka vyjížděla jen k výcviku nebo k preventivní činnosti. Chtěl bych také touto cestou poděkovat členům JSDH Vizovice za činnost v roce 2020 a Městu Vizovice za příkladnou podporu celé organizační složky města.

Jiří Žůrek
JSDH Vizovice



Ocenění

V úzkém kruhu, v pondělí 19. října na Radnici, poblahopřaly a poděkovaly oceněným občanům paní starostka a paní místostarostka.

Paní Jitka Macková dne 15. září obdržela od Zlínského kraje ocenění pro dobrovolníky, kteří se ve svém volném čase a bez nároku na odměnu věnují práci s mládeží. V roce 1992 byla paní Macková oslovena vedoucími dětského souboru Vizovjének a začala vést skupinku malých dětí – Malý Vizovjének, dětský soubor valašských písní a tanců. Po 28. letech je v souboru stále nejen jako vedoucí jedné z dětských skupin, ale také jako organizační vedoucí a statutární zástupce Vizovjének. Pro folklor ve Vizovicích získala více než 2000 dětí a mládežníků, z nichž mnozí nyní sami vedou taneční skupiny nebo i hrají a vedou cimbálové muziky Ocún a Ocúnek.

Paní Jana Lutonská byla 23. září oceněna Zlínským krajem v anketě Pečující osoba. Smyslem této ankety je ukázat na konkrétních příkladech z praxe, že lze pečovat o blízkou osobu v domácím prostředí. Paní Lutonská dlouhodobě pečuje o svou babičku, která není schopná



Ocenění zleva: Michal Jurygáček, Jana Lutonská, Jitka Macková, Martin Pečeňa

samostatné chůze, je dezorientovaná a potřebuje 24 hodinovou péči. V roce 2018 paní Lutonské těžce onemocněl manžel, opustila proto zaměstnání a dnes s láskou a obětavostí pečuje o babičku i vážně nemocného manžela. S péčí o rodinné příslušníky jí pomáhají pracovnice z ABAPO Zlín.

Pan Martin Pečeňa a pan Michal Jurygáček obdrželi od Českého červeného kříže zlaté medaile Prof. MUDr. Jana Jánského za 40 bezprí-

spěvkových odběrů krve. Dobrovolně a nezištně se rozhodli darovat svou krev pro záchranu lidských životů. Rozhodnutí, stát se dobrovolnými dárci krve je nedocenitelné, protože lidská krev je nenahraditelnou živou tekutinou a dárcovství krve je často jedinou možností, která rozhodne o záchraně života.

Všem oceněným přejeme hlavně pevné zdraví a hodně sil. Děkujeme.

red.

Rekonstrukce elektroinstalace v dolní budově MŠ

Stávající elektroinstalace dolní budovy MŠ nevyhovovala požadavkům platných ČSN a energetické úspornosti a ani požadavkům provozu MŠ. Kritický stav byl i v bytové jednotce v 1. PP objektu. Z tohoto důvodu se přistoupilo k rekonstrukci elektroinstalace, v podobě výměny vnitřních rozvodů pro osvětlení, zásuvky a ostatní el. spotřebiče, včetně výměny podružných rozvaděčů v budově. Součástí rekonstrukce byla také výměna slaboproudových rozvodů, kterými jsou strukturovaná kabeláž, telefonní rozvody, domácí telefon, kamerový systém, elektronická zabezpečovací signalizace, lokální detekce požáru.

Prvním krokem při opravě byla demontáž stávajících prvků a vedení, které buď překážely v nové instalaci, anebo narušovaly vzhled prostorů budovy MŠ. Nová elektroinstalace je ve většině prostor uložena pod omítkou, pouze částečně v podhledu a v pevných PVC trubkách. Osvětlení je řešeno tak aby splňovalo požadavky dle normy ČSN EN 12464-1. Nouzové osvětlení splňuje požadavky dle normy ČSN EN 1838. Spinání osvětlovacích soustav je provedeno u vstupů do místností a to manuálním spináním obsluhou. Všechny ovladače osvětlení jsou instalovány ve výšce 120 cm nad úrovní podlahy. Spínače jsou sdru-

žovány do vícenásobných rámečků. V hernách je řízení svítidel pomocí DALI spínačů s regulátorem. Nové osvětlení vnitřních prostor je realizováno LED svítidly přisazenými na strop. Intenzita osvětlení je 100-500lx podle typu místnosti. Nouzová svítidla s autonomností 1 hod. jsou připojena na samostatný světelný obvod.

Rekonstrukci elektroinstalace provedla odborná firma Kamil Vaculčík z Lidečka v termínu od 15. 6. do 14. 8. 2020 a město za ni zaplatilo 1.740.000 Kč.

red.

Přehled investičních akcí a projektů

realizovaných v roce 2020

Investiční akce hrazené z rozpočtu města Vizovice ve výši cca 11 mil. Kč

- Vybudování chodníku na ulici Partyzánská – 2,5 mil. Kč
- Nové židle do sálu Domu kultury – 2 mil. Kč
- Rekonstrukce elektroinstalace v dolní budově MŠ – 1,7 mil. Kč
- Oprava kanalizace na ulici A.Háby – 976.000 Kč
- Zastřešení sedlovou střechou BD Tyršova 917 – 650.000 Kč
- Opravy a modernizace bytového fondu města – 500.000 Kč
- Oprava střechy budovy č.p. 418 – VITEK – 400.800 Kč
- Konírna Vizovice – výměna oken + vnitřní omítky 398.000 Kč
- Průjezd v areálu ZŠ – 362.000 Kč
- Opravy místních komunikací – 250.000 Kč
- DDM Zvonek – nový vstup – 212.000 Kč
- Nábytek do kanceláří Městského úřadu – 197.000 Kč
- Městský mobiliář – 111.000 Kč
- Rekonstrukce chodníku podél areálu DDM Zvonek – 142.000 Kč
- Chrástěšovská hospoda – výměna oken + zateplení stropu – 95.000 Kč
- Venkovní stoly pro stolní tenis – ZŠ + DDM Zvonek – 90.000 Kč
- Automatické dveře v budově hasičské zbrojnice – 90.000 Kč
- Rekonstrukce části chodníku na ulici Nádražní – 80.000 Kč
- Rekonstrukce chodníku na ulici Poštovní – 65.000 Kč

Projektové dokumentace studie ve výši cca 530.000 Kč

Realizace investičních akcí není možná bez připravené a zpracované projektové dokumentace. Bez ní nelze ani vstupovat do dotačních titulů. Níže uvedené zpracované projektové dokumentace byly hrazené také z rozpočtu města.

- Studie – zásobování pitnou vodou Chrástěšov
- PD – parkovací plochy ulice Tyršova
- PD – parkovací stání + rekonstrukce chodníku v parčíku pod budovou ZŠ
- PD – parkovací plochy u hasičské zbrojnice
- PD – MK Štěpská – úprava a regulace Čaminského potoka
- PD – Terminál vlakového nádraží
- PD – rekonstrukce MK Polní

Strategie BESIP města Vizovice
Silvie Dolanská, starostka
Alena Hanáková, místostarostka

Doporučení

při prodeji nebo koupi vozidla

- O prodeji vozidla sepište písemnou kupní smlouvu.
- Povinné ručení nezaniká automaticky prodejem vozidla, ale až oznámením změny vlastníka pojišťovně.
- Pokud možno nepředávejte vozidlo ani doklady k němu a neukončujte povinné ručení, dokud nebude vozidlo přepsáno na nového vlastníka.
- Nespoléhejte se na nového vlastníka, až za vás vše vyřídí, prepis vozidla si raději zajistěte sami.
- Při prodeji vozidla je třeba do 10 pracovních dnů podat žádost o zápis změny vlastníka silničního vozidla na registru silničních vozidel.
- Zápis změny může provést kterýkoli obecní úřad obce s rozšířenou působností (registr vozidel), není třeba tuto věc řešit pouze v místě bydliště prodávajícího, nebo kupujícího.
- Je možné, aby přeregistraci provedla jen jedna ze stran (kupující, prodávající), k tomu budete potřebovat plnou moc s úředně ověřeným podpisem druhé strany.
- Je ve vašem zájmu ověřit si, zda k řádnému předpisu skutečně došlo, nedodržení 10 denní lhůty pro prepis vozidla je přestupek a navíc vám jako dosud evidovanému vlastníkovi hrozí další nepříjemnosti, například pokuty za dopravní přestupky, kterých se dopustí nový vlastník.
- Při registraci vozidla na nového vlastníka je třeba předložit protokol o evidenční kontrole, který nesmí být starší než 30 dní (evidenční kontrola se dělá na STK). Smyslem evidenční kontroly je zjistit, zda souhlasí skutečné údaje o vozidle s údaji zapsanými v technickém průkazu.
- Evidenční prohlídku je vhodné absolvovat před prodejem vozidla, provádí se na vozidlo, nikoli na osobu, takže ji může zařadit jak prodávající, tak kupující.
- Dále je potřeba doložit doklady totožnosti, doklady k vozidlu a uhradit správní poplatek (u osobního, nákladního vozidla a traktoru – 800,-Kč, u přívěsu dle hmotnosti – 500, – Kč, 700, – Kč a u motocyklu dle kubatury – 300, – Kč, 500, – Kč).



Město není povinno kácet nebo prořezávat stromy kvůli satelitnímu signálu



V poslední době se občané ve stále větší míře obracejí na město, aby zajistilo odstranění, případně ořez stromů kvůli z kvalitnějšího satelitního vysílání. V mnoha případech jde i o celé skupiny vzrostlých stromů. Město však takovou povinnost nemá a všechny dřeviny jsou navíc

chráněny před nedovolenými zásahy, které by snížily jejich ekologickou nebo společenskou funkci.

Setkáváme se i s tím, že některé firmy poskytující služby televizního satelitního příjmu samy mylně informují občany, že povinnosti města je zabezpečit kvalitní příjem televizních přijímačů. Jiné používají různé triky. Jedním z nich je například montáž satelitů v zimních měsících, kdy jsou stromy bez listů a příjem signálu tak omezují pouze minimálně. Když se pak na jaře objeví první listy, satelitní signál se zhorší a lidé se pak na nás obracejí se žádostí o jejich prořezání nebo dokonce pokácení. Nejen, že nejsme povinni jim vyhovět, ale zároveň bychom se tím dopustili i porušení příslušných zákonů. To se týká i žádostí těch občanů, jimž vadí padající listy, stín, zpěv ptáků a podobně.

Stromy zejména ve velmi zalidněných oblastech plní řadu funkcí. Kromě estetické funkce jde i o snižování prašnosti, tlumení hluku nebo zlepšování mikroklimatu. Slouží všem občanům a ti, kteří uvažují o nákupu satelitního přijímače, by měli nejprve důkladně zvážit, zda jeho signál nebude narušován a případně uvažovat o jiných způsobech, jak docílit kvalitního televizního příjmu.

Stanislava Pöschlová

Článek, který Vám nabízíme k přečtení i zamýšlení, byl převzat se svolením autora z oficiálních stránek Města Most (www.mesto-most.cz; Životní prostředí – zeleň). Legislativa týkající se ochrany stromů však platí v celé České republice, včetně Vizovic.

Bronislava Dukátníková

Termíny svozu komunálního odpadu, plastů, tetrapaku a papíru

Rok 2021	Komunální odpad	PET	Papír	Sklo
leden	5,6,12,13,19,20,26,27	25	11	13,27
únor	2,3,9,10,16,17,23,24	22	8	10,24
březen	2,3,9,10,16,17,23,24,30,31	22	8	10,24
duben	6,7,13,14,20,21,27,28	19	5	7,21
květen	4,5,11,12,18,19,25,26	17	3,31	5,19
červen	1,2,8,9,15,16,22,23,29,30	14	28	2,16,30
červenec	6,7,13,14,20,21,27,28	12	26	14,28
srpen	3,4,10,11,17,18,24,25,31	9	23	11,25
září	1,7,8,14,15,21,22,28,29	6	20	8,22
říjen	5,6,12,13,19,20,26,27	4	18	6,20
listopad	2,3,9,10,16,17,23,24,30	1,29	15	3,17
prosinec	1,7,8,14,15,21,22,28,29	27	13	1,15,29
	Úterý, středa	pondělí	pondělí	středa

Veškeré svozy začínají od 6.00 hodin

Město Vizovice ve spolupráci s firmou Marius Pedersen a. s.

70. výročí horní budovy školy



V těchto dnech jsme měli oslavovat výročí otevření budovy horní školy, 70. let! Ve srovnání s dolní školou na Masarykově náměstí je to vlastně mladice. A možná právě proto ji stále nazýváme „nová škola“.

V době svého vzniku patřila k tomu nejmodernějšímu, co bylo v oblasti školství postaveno. V průběhu sedmdesáti let se škola měnila. Občas bylo něco třeba opravit, zrekonstruovat na budově samé a také reagovat na zvyšující se požadavky vzdělávání.

Doba, kdy v této budově bylo 530 žáků je pryč. Modernizace výuky, nutnost odborných učeben, dělení jazyků a informatiky zvyšují nároky na prostory. V současnosti se na nové škole učí 457 žáků 4. – 9. ročníku, působí 34 pedagogů, 9 asistentek pedagoga. Po přičtení dolní – „staré“ – budovy školy se dostáváme celkovým počtům: 643 žáků, 43 pedagogů. Bezproblémový chod školy zajišťuje 11 správních zaměstnanců, o naše plně žaludky se stará ve školní kuchyni 8 kuchařek. Vstřícnost zřizovatele spolu s možností využití dotač-

ních titulů, zejména v posledním období, umožnily modernizaci školy a tím zvýšení její konkurenceschopnosti a přitažlivosti. Dnes se můžeme chlubit učebnami vybavenými dataprojektory a počítači, v odborných učebnách novými moderními pomůckami. Polytechnická učebna nabízí žákům mimo dílenských pomůcek také 3D tiskárnu a robotiku.

Nový kabát získává také školní zahrada. Žáci se zde budou moci učit nejen pěstitelským pracím, ale třeba i přírodovědným předmětům, a navíc zde najdou klidné místo pro relaxaci.

Nesmím zapomenout na náš zrekonstruovaný sál školy, dříve označovaný jako shromažďovací. Je výjimečný. Ozvučení, osvětlení, opona a promítací plátno, spolu s nejnovější digitální technologií, nám po letech opět poskytují, tentokrát však ještě větší, nevídané možnosti jeho využití – přednášky, divadla, prezentace, filmové projekce. Dotace IROP /integrovaný regionální program/ ve výši 13,5 mil. Kč nám umožní přestavět bývalou plynovou kotelnu u západního křídla budovy školy na pracovny – laboratoře – fyziky, robotiky, přírodopisu a chemie, a vybavit je tak, aby naši žáci, mnozí úspěšní účastníci olympiád, měli ještě lepší, nadstandardní podmínky k řešení úkolů přírodovědných soutěží.

Ano, v těchto dnech jsme měli oslavovat 70. výročí budovy horní školy. Bohužel epidemiologická situace a s ní související opatření nám to neumožňují. Pevně věříme, že brzy budeme mít možnost veřejnosti školu „znovu představit“ a oslavit tak společně sedmdesátiletí budovy horní školy.

A co naši „nové“ škole přát? Aby se nadále rozvíjela a měla vždy co nabídnout jejím žákům, rodičům a zaměstnancům.

Mgr. Radmila Koncerová



Plány na rekonstrukci Sokolovny

Vážení spoluobčané, k mnohým z vás se již dostala informace o tom, že v srpnu letošního roku došlo k výměně vedení v TJ Sokol Vizovice.

Nový výbor má spoustu myšlenek a nápadů, které by chtěl realizovat. Rádi bychom sokolovnu zachránili, protože nám leží v srdcích.

V letošním roce proběhly 2 brigády, kdy došlo k úpravě, údržbě a úklidu prostranství kolem sokolovny a k vyklizení půdy sokolovny. Také jsme podnikli kroky k tomu, abychom co nejvíce srazili fixní náklady na provoz. Byla zrušena nepotřebná telefonní čísla, byli změněni dodavatelé energií atp. Postupně zjišťujeme, v jakém stavu je budova. A rozhodně to nejsou zjištění příjemná. Na začátku topné sezóny se např. projevila dlouhodobě zanedbaná údržba technologií v kotelně a vlastně topného systému celkově. Do některých částí sokolovny zatekává, jsou nefunkční zámky u dveří, rozbité tabulky skel, posprejované vnitřní stěny v šatnách, opadávají omítky, na některých stěnách jsou

plísňe. Ano, i takto může v roce 2020 vypadat památkově chráněná budova.

Začátkem příštího roku budeme žádat o podporu z Operačního programu životní prostředí na dílčí opatření, související se snížením tepelných ztrát objektu. Rádi bychom zrekonstruovali kotelnu, vyměnili okna v přístavbě ze 70. let minulého století (malý sál, zahrádka) a zateplili strop nad velkým sálem. Celkové náklady nyní odhadujeme na více než 1.1 mil. Kč. Výše dotace bude činit 40–60% a její přesná výše bude záviset na výpočtu tepelných úspor, kterých uvedenými opatřeními dosáhneme. Zpracování dokumentace budeme zadávat v nejbližších dnech.

Jak asi tušíte, TJ Sokol Vizovice si nemůže dovolit financovat ani spoluúčast, která bude může činit 500 – 700 tisíc Kč. Víme, že bez pomoci Města Vizovice a Vás, spoluobčanů, se nepohneme.

Jediným naším zdrojem příjmů je pronájem prostor. S ohledem na průběh letošního roku, kdy se ne-

konal ani festival Masters of Rock, je příjem omezen jen nájemné za prostory restaurace. V době protikoronavirových opatření není možné pronajmát velký ani malý sál. O pronájem ubytovacích kapacit nyní taktéž není zájem. I když máme velmi omezené příjmy, výdaje na provoz jsou značné. Jen temperování budovy vychází na desítky tisíc. Zvažujeme proto např. rekonstrukci ubytovacích prostor na bytové jednotky, abychom měli zajištěn pravidelný příjem, který bychom mohli investovat zpět do budovy.

Z výše uvedených důvodů jsme se rozhodli založit sbírku na rekonstrukci. Budeme čekat na její schválení ze strany krajského úřadu. Umožníme tak lidem, kterým záleží na dalším osudu památkově chráněné budovy sokolovny ve Vizovicích, aby se podíleli na postupném obnovení její zaslé slávy. Jakmile bude sbírka schválena, zveřejníme číslo transparentního účtu.

**Předsednictvo
TJ Sokol Vizovice, z.s.**

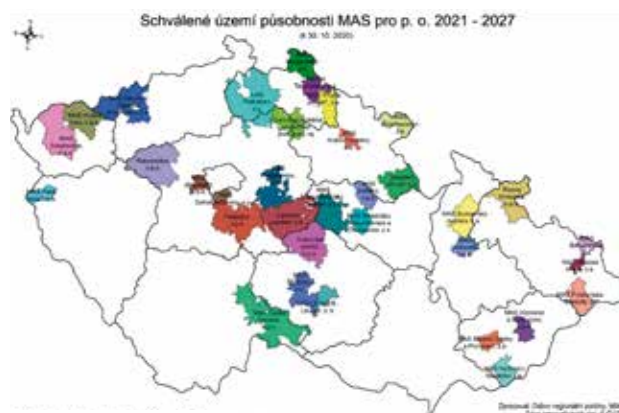


MAS Vizovicko a Slušovicko splnila podmínky standardizace místních akčních skupin pro období 2021+

Patříme mezi prvních 30 MAS (ze 180) z celé České republiky, které splnily podmínky standardizace MAS. To znamená, že plníme požadavky Ministerstva pro místní rozvoj (dále MMR) na složení partnerství, kompetence rozhodovacích a kontrolních orgánů a nastavení procesů v souvislosti s udělováním dotací v následujících letech.

Splnili jsme tak první krok v přípravě na nové programovací období 2021-2027. Dalším krokem, který nás v následujících měsících čeká je předložení koncepční části připravované Strategie komunitně vedeného místního rozvoje tzv. SCLLD ke schválení MMR. Zde budou pojmenované problémové oblasti našeho území a navržena potřebná opatření pro jeho udržitelný a vyvážený rozvoj.

Do nového programového období se rozšíří také území naší MAS. Obec Držková se stala 21 obcí, která schválila zařazení svého území do působnosti MAS Vizovicko a Slušovicko. Po úspěšné spolupráci s MŠ Držková v projektu Naše škola – naše radost II tj. místního akční-



ho plánu rozvoje vzdělávání se tak těšíme na spolupráci celé obce Držková a dalších subjektů.

Naším cílem je, co nejdříve zvládnout tento proces a pokračovat ve vyhlásování nových výzev.

Ing. Pavel Elšík

MAS Vizovicko a Slušovicko podpoří 8 projektů neziskových organizací a obcí

Během letošního léta probíhal v MAS Vizovicko a Slušovicko příjem žádostí o dotaci ve Fichi 6 „Základní služby a obnova vesnic ve venkovských oblastech“ Programu rozvoje venkova 2014-2020. Jednalo se o novou dotační příležitost především pro neziskové organizace a také obce v následujících oblastech: kulturní a spolkové zařízení vč. knihoven, obchody pro obce a vybrané kulturní památky.

Do výzvy bylo přijato celkem 8 projektů v celkové výši dotace přesahující částku 1,9 mil. Kč, a to do všech výše uvedených oblastí. Díky vysoké alokaci finančních prostředků pro tuto oblast podpory byly vybrány všechny projekty k podpoře. Finance Evropské unie tak podpoří

nákup potřebného vybavení pro rozvoj 4 neziskových organizací, rekonstrukci obecního obchodu, nové vybavení obecní knihovny či dovybavení komunitního centra.

V rámci výzvy budou realizovány ve Vizovicích 2 projekty, které se tak zařadí do seznamu k dalším 16 projektům, které se na území města realizovaly díky činnosti MAS Vizovicko a Slušovicko.

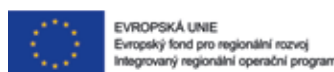
Podpora neziskových organizací a obcí bude probíhat také v roce 2021, ve kterém se plánuje vyhlášení výzvy v období únor-březen v celkové alokaci cca 3,2 mil. Kč. Více informací a kontakty na manažery MAS naleznete na stránkách www.masvas.cz.

Dobrodružství na dosah každému je učení se

S činností spolků a nejrůznějších občanských sdružení jsme se ve svém každodenním životě setkali ve svých obcích téměř všichni. Málokdo ale už ví o reálných problémech, se kterými se musí dobrovolníci při své práci potýkat. Ať už se jedná o nedostatek finančních prostředků, nebo nedostatek znalostí, informací a kontaktů v oblastech, jimž se spolky věnují. Z toho důvodu vznikl projekt „Dobrodružství na dosah každému je učení se“,

který si klade za cíl výše uvedené problémy řešit a poskytnout tak neziskovému sektoru kvalitní základ pro jeho činnost a další rozvoj.

MAS Vizovicko a Slušovicko



**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**



OSLAVA 30 let od obnovení činnosti ORLA ve Vizovicích

Dne 28. září roku 1990 se uskutečnila obnovující schůze orelské jednoty ve Vizovicích. Na podnět manželů Ladislava a Anny Lednických se sešlo 39 občanů našeho města a ti na této schůzce zvolili novou radu jednoty v čele s Ladislavem Lednickým.

My stávající členové jsme si toto výročí připomněli v sobotu 26. září 2020 již 14 – tým ročníkem „Her bez hranic“ a v neděli mší svatou za živé a zemřelé členy orelské jednoty.

Sobotní Hry bez hranic byly i za nepříznivého počasí skutečnou oslavou již vzpomenuťého výročí. Na rodinné týmy čekalo celkem deset disciplín, občerstvení a pro děti drobné odměny. Vítězem se stal každý, kdo přišel, a častý úsměv dětí byl odměnou pro všechny organizátory. Na úvod

her předvedlo družstvo hasičských žáků svůj um při hasičském útoku. Za toto zpestření odpoledne i organizaci jednoho stanoviště patří velký dík všem malým i velkým hasičům pod vedením manželů Lutonských. Velké poděkování patří našim mladým i starším pomocníkům, na které je opravdu spolehnouti při našich akcích (karneval, jarní putování apod.).

Nedělní mše svatá se stala vrcholem oslav znovuobnovení naší jednoty. Velké poděkování děkavni P. Vitovi Hlavicovi za krásnou promluvu a povzbudivá slova. Účast těch nejmenších orlů a orlic dává do budoucna naději na zdárné pokračování naší činnosti v duchu křesťanských tradic.

Zdař Bůh!

**Zdeněk Adamuška, starosta
jednoty Vizovice**

Kroužky v době koronavirové

Epidemie COVID-19 většinu z nás převrátila životy vzhůru nohama – třeba už jen tím, že nám bylo ze dne na den nařízeno zůstat v izolaci doma. Naštěstí ale spousta místních organizací pro volnočasové aktivity přišla s nejrůznějšími nápady, jak ony smutné dny svým dětským svěrencům (a mnohdy i jejich rodičům) zpestřit. Několik z nich jsme oslovili a zeptali se, jak vlastně od začátku pandemie fungovali, jak fungují nyní a na co se nejvíce těší.

Podobně jako školy či další instituce, i vizovičtí skauti byli v březnu letošního roku opatřeními donuceni přerušit veškerou svou činnost, a to víceméně až do konce školního roku. Naštěstí díky tomu, že léto proběhlo ve volnějším „bezkoronavirovém“ duchu, mohli uspořádat tábory, které se sice musely konat bez větších výprav či návštěvních dní, ale alespoň mohly děti konečně být se svými kamarády. „Na začátku letošního roku jsme se s dětmi ještě párkrát sešli, ale v říjnu jsme opět svou činnost museli ukončit,“ povzdechl si Petr Divílek, vedoucí vizovického skautského střediska. „Naši vedoucí ale nechtěli zahálet, a tak pro své svěrence vymysleli podzimní soutěž, díky které mohli mladí skauti opustit své pokoje

a vyrazit do přírody. Vedoucí rozmístili v okolí Vizovic na několika místech písmenka a poradili dětem, kde a jak písmena hledat. Jakmile měly děti všechna písmenka sesbíraná, mohly dát dohromady GPS souřadnice a po předání vedoucím získaly odměnu.“

Aktivní byli i v Domě dětí a mládeže Zvonek. Tam vymysleli aktivitu pro rodiny s názvem „Zdolej 5 vizovských vrchů“, jejímž cílem bylo sesbírat pět částí skládačky a tu nakonec sestavit. „Během jednoho týdne jsme každý den zveřejňovali jednu fotografii, která obsahovala indicii, na kterém z pěti kopců s krásným výhledem na Vizovice se daný díl skládačky nachází,“ vysvětlil nám zástupce ředitele Zvonku Martin Malina. Všechny díly nakonec sesbíralo a do Zvonku poslalo šestnáct rodinných týmů. Celá aktivita byla zároveň pojata jako soutěž, a tím pádem měla i své vítěze. Stala se jimi rodina Grebeničkova. Soutěž začala 9. listopadu a posledním dnem, kdy bylo možné vyřešenou skládačku do Zvonku poslat, byl 18. listopad. Kromě toho taky DDM Zvonek nabízí online lekce některých kroužků a od října natáčí na YouTube videa, při kterých se může opět zabavit celá rodina.

V březnu zavřít museli i v Mateřském a rodinném centru Beruška, a to až do května. Od dubna se ale rozhodli zkoušet jednotlivé kroužky online formou. „V květnu jsme se vrátili k tradičnímu fungování jak v kroužcích, tak i ve školce,“ sdělila nám zástupkyně ředitele Dagmar Šimčíková. „Celé léto proběhlo v pořádku a normální režim trval až do září.“ Od října sice museli kroužky přerušit, ale školka funguje v běžném režimu, jen s tím rozdílem, že jsou děti rozděleny do dvou skupinek. A i když chodí děti méně, v Berušce je rozhodně o zábavu postaráno.

S uzavřením se na jaře i podzim potýkala i jednota Orel. V Orličku, nejmladším oddílu jednoty, rozděleném do dvou skupin podle věku členů a zabývajícím se cvičením s malými dětmi, ale nelenili a začali připravovat nápaditá videa. Rodiče s dětmi tak mohli cvičit z pohodlí domova. Hned, jakmile to bylo možné, se pak malí i velcí začali scházet před orlovnou a cvičili na čerstvém vzduchu. „V říjnu se nám bohužel opatření zase vrátila, a tak jsme se museli vrátit zpátky k posílání videí. Už jsme nic méně věděli, jak na to,“ řekla nám místostarostka jednoty Alžběta Doležalová. „Rodiče se nám ale stále ozývají, že dětem chybí kontakt, takže se už nemůžeme dočkat, až se zase budeme potkávat osobně.“

Ve vizovické základní umělecké škole začal vyučovat distanční formou hudební i taneční obor. V hudebním oboru probíhá výuka formou videohovorů, při kterých žák učitel hraje, co nacvičil, anebo naopak učitel žákovi zahrává, jak by daná skladba měla znít. V tanečním oboru jsou zase žákům, či spíše žákyním, zaslána videa, podle kterých mohou cvičit, protahovat se a chystat se na dobu, kdy bude možné osobní setkávání se. Tanečnice také dostaly k dispozici seznam filmů s taneční tematikou a mohly se vzdělávat i touto cestou. Výtvarný obor sice ve Vizovicích neprobíhá, spousta našich dívek však jezdí na výuku do Zlína. I výtvarná výchova se vyučovala online. Milým zpestřením pak byly balíčky hlíny, které byly pro všechny výtvarníky přichystány před dveřmi školy, rodiče nebo žáci si je vyzvedli a modelovali podle instrukcí doma.

Zástupci organizací, se kterými jsme mluvili, se shodují na tom, že se těší, až se budou moci se svými svěřenci opět scházet bez omezení, bez roušek, prostě v normálním režimu. Je jisté, že stejně se na své kroužky těší i vizovické děti. Tak snad se celá situace v příštím roce uklidní.

Mikuláš Zelinský

Podzim v DDM Zvonek

Plánované zahájení kroužků DDM Zvonek se 5. října neuskutečnilo. V tento den začala kvůli zhoršující se epidemiologické situaci platit pro DDM nařízení zakazující osobní přítomnost účastníků v kroužcích a na akcích. Ještě během září se ale stihly uskutečnit lekce kroužků Atletika, Klub maminek, Kynologický klub a Třefáci. Protože jsme se nemohli společně potkat, založili jsme youtube kanál DDM Zvonek, kam od října přidáváme tvořivé a inspirativní videa. Ty vkládáme také na portál mitkamjit.cz, kde naleznete plejádu nápadů pro volný čas nejen od nás, ale od všech DDM a SVČ z celé republiky. Od listopadu se s námi děti i dospělí účastníci mohli vidět na on-line lekcích, které pro zájemce zahájily Šárka a Yvette.

Z akcí v září ještě proběhly Dny otevřených dveří, kdy nás navštívili žáčci z 1. ročníků ZŠ, dále Kurzy šití, Kruhový trénink a tradiční akce Atletický víceboj. Hromadné akce chystané na měsíce říjen až prosinec jsme kvůli nařízením museli zrušit. Vzhledem k situaci a platným opatřením jsme spustili rodinnou výzvu „Zdolej 5 Vizovských vrchů“, která probíhala na našich sociálních sítích a na webu. Jsme rádi za vaši účast a děkujeme za pozitivní ohlasy. Další výzvy sledujte na našem Facebooku, Instagramu a webu ddmzvonek.cz.

V listopadu do prázdných učeben v budově DDM nastoupili řemeslníci. Ticho vystřídal hluk brusky, pil a vysavače. Přerušování činnosti v budově jsme využili k renovaci parketových podlah a podlahy v keramické dílně.



Vše je hotovo a už netrpělivě čekáme na možnost, kdy v učebnách a tělocvičnách uslyšíme opět hlasy a smích dětí, rodičů a dalších účastníků...

Martin Malina
Zastupující ředitel DDM

Žijí tady s námi

Nové botanické a zoologické okénko ve Vizovických novinách vás nechce poučovat a ani nachytat, že zde uvedené druhy rostlin a živočichů dosud unikaly vaší pozornosti. Chce jen nabídnout jiný pohled na svět okolo nás, plný nenápadných, ale nesmírně zajímavých „spolubydlících“, které kolikrát ani není těžké v naší blízkosti najít. Často úplně stačí se jen na chvíli zadívat pod nohy...

red.

Jmelí bílé

(*Cinclus cinclus*)

Jmelí bílé jedlové je na seznamu ohrožených druhů a podle legislativy České republiky se stalo chráněné. Můžeme poznat velmi

snadno, že se jedná o jmelí jedlové. Tento druh se vyskytuje pouze na jedlích. Lesů se zastoupením jedle je u nás málo, proto není mnoho ani jmelí jedlového.

Dalším druhem je jmelí bílé borové a jeho výskyt se váže právě k borovicím. Borové porosty jsou v České republice zastoupeny podstatně hojněji (v Čechách nejvíce, na Moravě například v okolí Třebíče). S tím souvisí velké množství jmelí borového, které není uvedeno na seznamu ohrožených druhů.

Třetím zástupcem je jmelí bílé listnáčové. Hojně se vyskytuje ve Vizovicích. Parazituje na těchto dřevinách: jabloně, lípy, topoly, vrby, jeřáby, javory, trnovníky, hlohy, břízy a ojedinelé může napadnout habry, jirovce, jasany, lísky nebo dokonce broskvoně. Do okolí je roznášeno ptactvem. Stromům svým parazitováním odebírá vodu a živiny. Při masivním napadení dochází k hynutí stromů. Ani jmelí listnáčové není na seznamu chráněných druhů. Při jeho sběru nesmí docházet poškození dřevin.

Jmelí má tyto léčivé účinky: snižuje krevní tlak, působí močopudně, tlumí některé bolesti hlavy, závratě a působí antiskleroticky, jako kardiosedativum, zastavuje závratě, krvácení, odstraňuje pocit návalů krve do hlavy, ovlivňuje činnost slinivky, reguluje vylučování žluči do střev, má protirevmatickou účinnost, potlačuje zvýšenou činnost štítné žlázy a pomáhá při léčbě některých projevů senné rýmy. Při léčbě křečových žil a bérkových vředů pomáhají koupele nebo omývání nohou. Bílé kuličky jmelí jsou jedovaté, k léčbě se používají zelené části.



Bronislava Dukátníková

Skorec vodní

(*Cinclus cinclus*)

Ve vodách stojatých i tekoucích je jako doma nenápadný ptáček velikosti špačka.

V mnoha svých vlastnostech a adaptacích na prostředí, které se rozhodl obývat, je nedostižný. Na první pohled vypadá jako kos, který si vzal pro slavnostní příležitost bílou náprsenku. Má tmavohnědé zbarvení, buclatější postavu, kratší ocas, široká zaoblená křídla a neustále dělá dřepy.

Skorec vodní je jediným zpěvným ptákem Evropy, který umí plavat a potápět se, a to i při teplotách hluboko pod bodem mrazu. Obratně létá, čile pobíhá po souši, ale stejně dobře chodí po dně a sbírá při tom larvy různého hmyzu, uloví drobnou ryбку nebo korýše a poradí si i s vodními plži a mlži. Jeho robustní tělo odolá vodnímu proudu a ostrými silnými drápkami se přichytí i na velmi kluzkém povrchu. Peří jej pak dokonale chrání před chladem i ve vodním živlu. Skorec o něj také jaksepatří pečuje. Každou chvíli pilně promazává své opeření tukovým výměškem z tzv. kostrční žlázy, takže peří je po vyoření naprosto suché. Podobně jako u kachen a jiných vodních ptáků.

Skorec je samotář, který si hájí své území, a současně pečlivý rodič. Mohutné kulovité hnízdo z mechů a travin buduje pod podezřelým břehem, pod mostem, ale i za vodopádem. Při návratu domů tak musí pokaždé proletět vodní clonou. To ovšem skorčí rodině nevádí. Mláďata jsou v takovém hnízdě daleko víc v bezpečí. Rodiče jich odchovávají čtyři až šest dvakrát ročně. Skorec je pták stálý, který používá jedno hnízdo několik let za sebou. Pokud mu jej někdo zničí, postaví si nové na stejném místě, takže na určitých příhodných ploškách vyhnízdily zřejmě celé generace skorců.

Zajímavý ptačí sportovec nemá ve svém životním prostředí žádnou konkurenci. Ani člověk k němu nemá výhrady. Skorec zatím nepatří k ohroženým druhům, ale úpravy toků, splavování, provozování vodních sportů a znečišťování potoků a řek i jemu ubírá životní prostor.

Jana Pluhařová



Děhel lesní (*Angelica sylvestris*)

Děhel zná od vidění asi snad každý, ale už málokdo tuší, že **patří k nejstarším léčivým rostlinám severní Evropy**. V Čechách roste tato až dvoumetrová bylina hlavně podél vodních toků, ale i na loukách, ve vlhkých lesích či příkopech.



Angelica znamená latinsky andělská. Sylvestris znamená v lese nebo planě rostoucí rostlina. Podle legendy archanděl Gabriel prozradil jednomu poustevníkovi blahodárné účinky této rostliny nejen na dýchací cesty. Proto se děhel lesní někdy označuje i jako andělka lesní. Děhelu se také přezdívá léčivá bylina z dálného Severu. Ve Skandinávii se tato bylina pěstovala už ve 12. a 13. století, planě rostoucí rostliny jsou dnes v některých státech chráněné.

Do 20. století byl děhel lesní využíván jako zelenina. Rostlina zabraňovala kurdějím a dala se navíc dobře skladovat. Stonky se jedly čerstvé, listy se po naložení do octa mohly přidávat i pod maso. Proč se děhel přestal jako zelenina užívat, nikdo neví. Z rostliny se také získávalo žluté barvivo.

Účinky děhelu na lidské zdraví jsou opravdu velmi široké. Kořen děhelu byl používán v tradiční rakouské

medicině ve formě čaje, který pomáhal pro léčení poruch zažívacího traktu, dýchacího ústrojí, nervového systému, a také proti horečkám, infekcím a chřipce. Posilují imunitu, zbavují plíce a průdušky hlenů, uvolňují nos a vedlejší nosní dutiny. Jsou dobrodiním pro lidi, kterým je pořád zima. Děhel lesní pomáhá také zlepšit chuť k jídlu, funguje proti plynatosti a uvolňuje křeče. Skvěle vám ale poslouží i v autě; vůně rozdrčených listů se postará o svěží, příjemný vzduch a současně působí proti kinetóze (nevolnosti při jízdě automobilem).

Ale pozor! Děhel můžeme zaměnit s bolševníkem obecným a také je podobný své příbuzné, mohutnější a voňavější andělice lékařské.

Pro děhel existuje i celá řada půvabných lidových názvů: andělčička, andělka, andělský kořen, angelika, anjelička, anjelika, děhyl, janoklika, kořeni svatodušní, kořen sv. Duchy, kořeni sv. Duchy, litvor, smrtolno zelino, svatodušní kořeni, vyboleno

V době zvýšeného rizika nakažení, při revmatických potížích i psychické zátěži vám dobře poslouží speciální kořenová koupel. Dvě hrsti sušeného kořene ve 2 litrech vody přivedte k varu a pod pokličkou nechejte louhovat 10 minut. Mezitím si napařte vanu a přilijte do ní scezený odvar. Ve vodě zůstaňte alespoň 30 minut. Děhel může aktivovat opožděnou menstruaci, proto by se neměl užívat v době těhotenství.

Jana Pluhařová
Fotografie cs.wikipedia.org

Rok 2020 z okna bylinářství Petrklíč

Nevšední, zajímavý, smutný, inspirativní, oddechový, vyčerpávající, k zamyšlení, osobní, hledání...

Na situaci, která celosvětově nastala, nebyl a ani nemohl být nikdo z nás připravený. Již 23 let pracuji ve svém oboru znalosti léčivých rostlin, ale recept na tento vir nemám. Po celý rok jsem se potkávala s lidmi, kteří ve svých rodinách osobně prožívali více, či méně stres, strach a nejistotu, kterou tento vir s sebou přinesl. A to jak zdravotně, tak finančně. Najednou jsme všichni ztratili pevnou půdu pod nohama a poznali jsme co je to STRACH.

A v této chvíli není vůbec důležité, za jakých okolností vir vznikl a dostal se k nám, do našich domovů. Naučili jsme se, že tady je a asi zůstane. Pozitivní na tom je, že jsme přijali fakt, se kterým se nyní učíme pracovat, podobně jako s různými změnami, které s Covidem přišly. Tento rok určitě nebyl stereotypní, jako roky předchozí, poznali jsme více chování lidí mezi námi, zjistili jsme, co dokážeme a vydržíme. A nebo taky ne.

Došli jsme k uvědomění, které bude praktické využít v blízkém budoucnu. K uvědomění, že si musíme pomáhat a pečovat o sebe a své blízké. Zajímat se.

Smutné je, že nám nemoc vzala naše blízké a milované. Povzbuzující a radostné je, že jsme se mnozí vyléčili a dodali tím optimismus dalším.

Tento rok se запиše do dějin celého světa. A my jsme byli při tom. Určitě je důležité nevracet se zpět, ale dívat se dopředu. Důležitá je motivace, hledání radosti, pohyb. A kde se hledá motivace? Právě v pomoci druhému, který nemá vlastní síly. Ani duševní, ani fyzické. Budete mít radost z toho, že jste pomohli a to je ta nejlepší cesta k pevnému zdraví. Každý z nás potřebuje někdy pomoci. I když jsme samostatní a silní, přijde chvíle, kdy nemůžeme. Nechejte si pomoci, nechejte druhým udělat tu radost. Je to nádherný pocit, který je zadarmo. A zahřeje vás. Proto nyní, kdy se blíží Vánoce, buďte na sebe milí, věřte, že i úsměv za rouškou je vidět. Září vám oči. Mám s touto terapií osobní zkušenosti. A děkuji všem, kteří mi pomáhají. Děkuji Vám.

Krásné vánoce, kde bílá a zelená barva symbolizuje čistotu a energii přírody, které jsme my, lidé, součástí.

Jaroslava Divílková



Stavba tělocvičny, 1951

„Nové škole“ ve Vizovicích je 70 – část II.

10. září 1950 byla zcela hotová škola slavnostně otevřena a „předána svému poslání“. Výjimečnost školy nebyla pouze ve velkorysosti a nadčasovosti stavby a jejím vybavení, ale také v obrovském množství aktivit, mimo běžný školní život. Škola se zapojuje do veřejného i politického života a díky nadšení pedagogů má zájem o vše, co se kolem děje. Přijímá spoustu návštěv a zahraničních delegací. V roce 1957 po odchodu zástupce ministerstva školství NDR Dr. Dithricha z Berlína, který byl vzhledem školy doslova nadšený, zaznamenává kronikář do kroniky města: „...naše škola patří k těm nejlepším z nich a to nejen svou velikostí, rozsáhlostí, ale zároveň i krásným vnitřním vybavením, pořádkem, čistotou...“.

Tři roky po otevření nové budovy školy byla 4. 10. 1953 slavnostně otevřena dostavená tělocvična. Ve stejném období byl dostaven shromažďovací sál s jevištěm, na které navazovala třída hudební tvořící trvalé zázemí sálu, oddělené skládací stěnou. Bylo urovnáno školní hřiště za budovou školy a hlínou ze základů školy a tělocvičny upraven povrch zahrady.

Tělocvična se stala střediskem tělovýchovy. V den slavnostního otevření se až do 18.00 hodin střídaly v tělocvičně vystoupení vzpěračů, šermířů, rohovníků a sportovních gymnastů. Tělocvična byla stejně jako škola v té době největší a nejkrásnější tělocvičnou nejen v kraji. Konaly se zde různé přebory, tělovýchovná vystoupení,



Mistr Alexandr Plocek v sále školy, 1959



„Dvě Maričky“ rok 1961, děti připravuje učitel František Jiříček



Karel Štědý a Waldemar Matuška, 1966



závody, turnaje nejen okresní a krajské, ale i celostátní. V padesátých letech zde bylo zřízeno výcvikové středisko československých reprezentantů v judu před mezinárodními utkáními v tehdejší Německé demokratické republice. Tělocvična se například také stala místem celostátních přeborů ve sportovní gymnastice s 200 závodníky.

Shromažďovací sál, vybudovaný pro několik set lidí, byl místem konání kulturních podniků pořádaných městem. Konaly se zde také učitelské konference, besedy s významnými osobnostmi republiky. Na pódiu stáli umělci zvučných jmen a jako hosté se zde vítali návštěvy z různých zemí Evropy. Sál byl svědkem nepřeborného množství divadelních her, jež se hráli žáci a studenti školy, z nichž někteří, jako například Boleslav

„Dějiny jsou svědky času, světlem pravdy, živou pamětí, učitelkou života a poslem minulosti.“

Marcus Tullius Cicero,
římský filozof a státník, 106–43 př. n. l.



Žačky zákl. devítileté školy se učí vytvářet figurky vizovického pečiva, 1961



Žákyně základní devítileté školy ve Vizovicích při práci na školní zahradě, 1961



Práce žáků zákl. devítileté školy ve Vizovicích na úpravě stadionu, učitel Jaroslav Marák, 1962

Polívka, či Aranka Lapešová se prosadili až za hranicemi státu. Dětská divadla vedly učitelky Marie Javorková, Marie Dubčáková nebo Stanislava Dostálová. Mnoho let také paní Milada Hálová, stejně jako učitel Josef Velísek. Nechyběla recitace, zpěv, hudba i balet. V roce 1958 tady Brněnský rozhlas natáčel estrádu. Pořádali se zde výstavy. Radost přinášel vizovický Valašský krúžek, založený již v roce 1948, v té době nejlepší amatérská národopisná skupina na Valašsku. V jeho čele stáli vizovičtí učitelé. Primáš Jan Klesla, druhé housle Karel Štefl, basu držel Vladimír Javorek, kontry doprovázel Oldřich Hala, hrou na cimbál uchvacoval Vojtěch Brada. Nácvik písní a tanců měla na starosti učitelka Zdeňka Halová, vystoupení „okořenil“ svým vyprávěním proslulý lidový vypravěč – učitel a kronikář města Gustav Imrýšek. O vtipné konferování se postaral učitel Miroslav Zahorák. Koncem padesátých let posloužil shromažďovací sál také k rentgenování obyvatelstva.

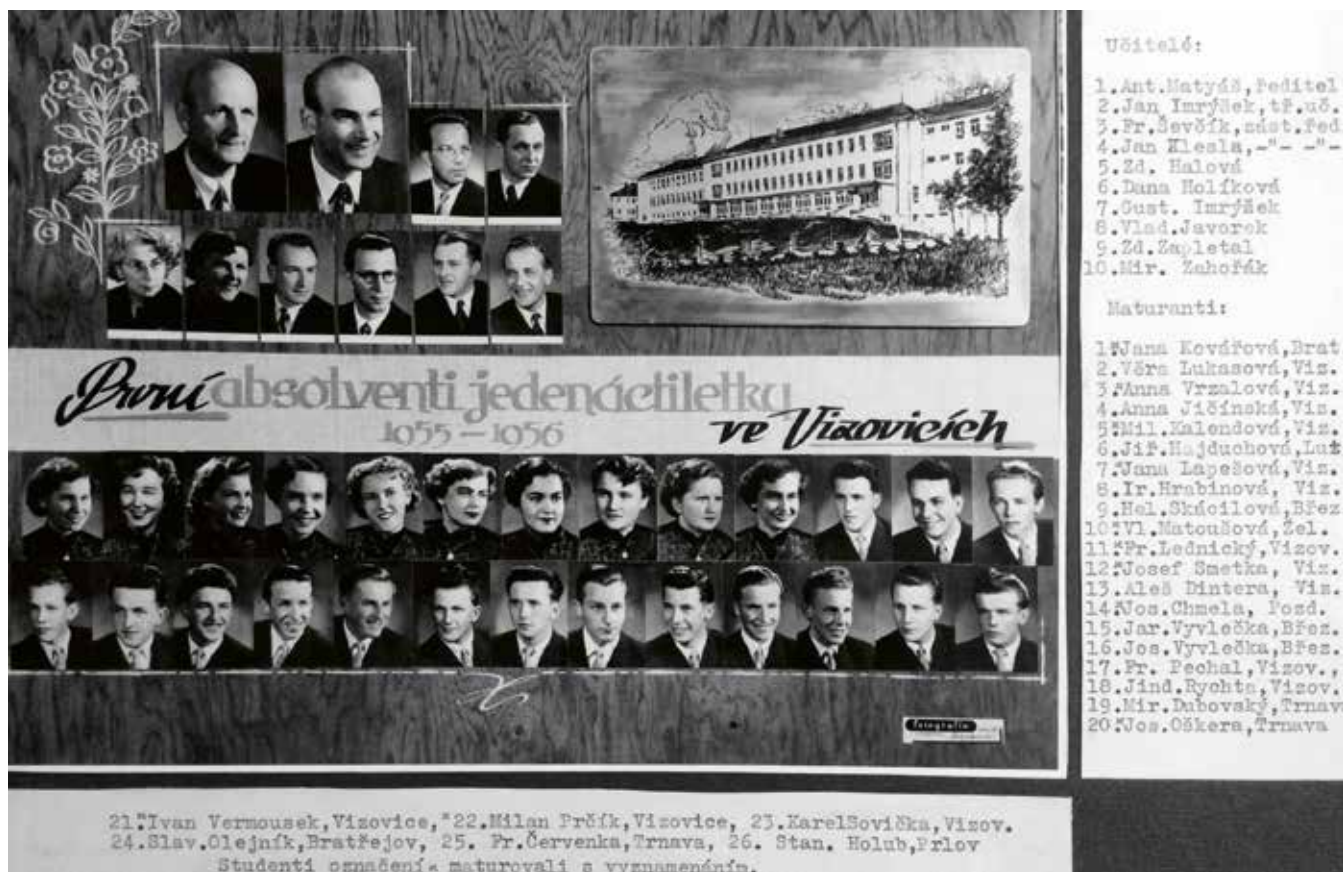
Čtyři roky po otevření tělocvičny, v r. 1957, se přistoupilo ke stavbě **stadionu** v blízkosti školy. Při stavbě v hojné míře pomáhali na společných brigádách také učitelé a žáci. Ostatně v padesátých letech se kladl velký důraz na podporu manuální práce, jako na důležitý výchovný činitel. Např. v době, kdy ještě nebyla dokončena stavba tělocvičny,

chodovali žáci místo tělesné výchovy upravovat okolí nově postavené školy. Žáci vyšších ročníků pracovali na školních pozemcích, nebo pomáhali v zemědělství. Od II. stupně také odjížděli se svými učiteli pomáhat při chmelových brigádách.

I nově postavenou budovu školy potkala doslova zkouška ohněm. 4. 3. 1958 došlo k velkému ohrožení školy. Vznícením sazí od přetopeného kotle začala hořet střecha západního křídla. Zásah občanů byl však tak rychlý a úspěšný, že přivolané hasičské sbory neměly co



Studenti Jedenáctileté střední školy ve Vizovicích



dělat a případ skončil „pouze“ ohořelými krovy a laťovím střeš.

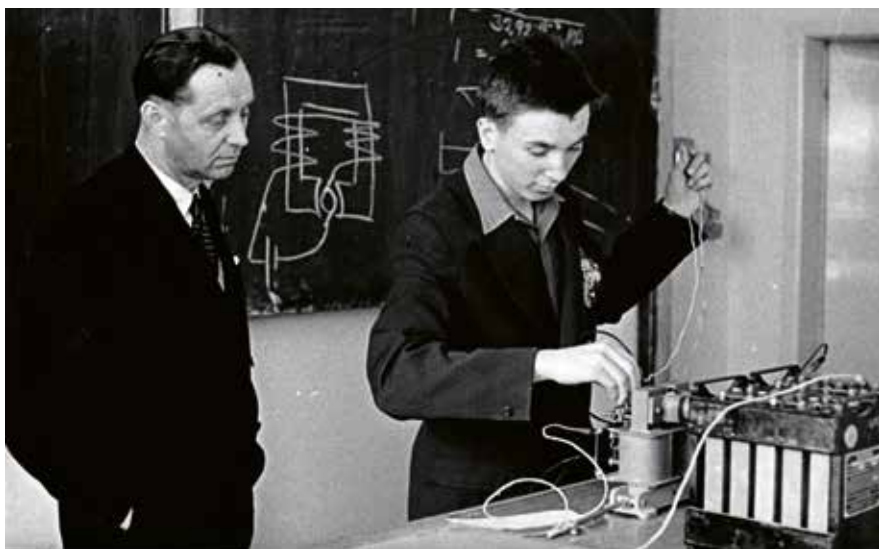
Padesáté roky přinášely řadu změn, které se týkaly také školství. Byla založena Družina mládeže, pionýrská organizace. Ve školách se ve velkém začaly zakládat zájmové kroužky – pěvecký, chemický, šachový, šikovných rukou či sokolská družina. Zájem o pěstební práce a práce na pozemcích pokrýl kroužek mičurinský. Novinkou v počátku padesátých let bylo konání závěrečných zkoušek žactva za účasti rodičů. Úkolem zkoušek bylo umístění žáků na jednotlivé střední školy a do pracovních oborů. Zkoušky se konaly písemné z jazyka českého a matematiky a ústní z jazyků českého a ruského, matematiky a některého z volitelných předmětů – chemie, fyzika, zeměpis, přírodopis a dějepis. Od 1. 9. 1959 dostávali žáci poprvé pomůcky a knihy zdarma.

V rámci organizace školy se od 1. září 1954 mění stávající devítiletka na osmiletka. Národní škola zůstává 5 třídní, střední škola (II. stupeň) je zkrácena o rok. Pokračováním je tříleté studium na III. stupni – **jedenáctiletá střední škola** (JSŠ), tzv. jedenáctiletka. Také škola ve Vizovicích, žádala o zřízení jedenáctiletky, k čemuž došlo v r. 1954. Byl to významný den v historii školství ve Vizovicích. Nastalou radost a pýchu kantorů i občanů města zaznamenal kronikář: „*Vyšší střední škola ve Vizovicích! Kdo by si kdy pomyslel, že jednou bude ve Vizovicích zřízena? To, o čem si nikdo netroufl ani snít, stalo se skutkem. Dříve museli studenti gymnaziálního studia jezdit až do Holešova nebo do Kroměříže a teprve později bylo zřízeno gymnázium ve Zlíně a na Vsetíně...*“ Zřízení JSŠ ve Vizovi-

cích bylo oslaveno 29. 8. 1954 veřejnou slavností s průvodem občanů od sokolovny k nové škole, slavnostními proslovy, vystoupením Valašského krúžku a cvičením TJ Sokol. První maturitní zkoušky se konaly v květnu 1956. Z 26 studentů odmaturovalo s vyznamenáním 11 a všech 26 maturantů bylo přijato k vysokoškolskému studiu. Studentům bylo poskytováno stipendium od 40 až do 400 Kč měsíčně podle rodinných a sociálních poměrů. Jedenáctiletá střední škola ve Vizovicích měla velmi dobrý zvuk a čtrnáct let z ní vycházeli výborně připravení studenti nejen pro další studium na školách vysokých, ale také do dalšího života. Od roku 1959 nesla název Střední všeobecně vzdělávací škola. Její existenci ukončilo úřední rozhodnutí z 31. 7. 1967. Poslední maturitní zkoušky se konaly v červnu 1968. Potom již byla SVVŠ definitivně přefazena do Otrokovic, pod jejímž ředitelstvím byla celý předešlý rok.

Jak bylo patrné z dlouhodobých výsledků a hodnocení žáků i studentů školy, velký důraz se kladl na kvalitu výuky, množství vědomostí a jejich celkový přehled.

Kromě vzdělávání škola zásadním způsobem podněcovala vztah nejen svých žáků, ale celé veřejnosti k hudbě, tradicím i umění. Velký podíl na organizování kultury nejen ve městě měla od padesátých let Osvětová beseda, jejíž činnost řídil učitel Jan Imrýšek. Pod její hlavičkou byla v budově školy 1. 2. 1951 zřízena **hudební škola** s jednou třídou pro hru na klavír. První odbornou učitelkou se stala Jaroslava Čechová, provdaná Pečeňová, která zde učila až do svého důchodového věku v r. 1985. Postupně se hudební škola rozrůstala o výuku hry



Maturity 1960, zkouší Jan Klesla, pozdější ředitel školy



Zahájení maturit 1967, v popředí bývalý ředitel školy Antonín Matyáš

na housle, harmoniku, trubku, flétny a například také o hru na akordeon. Hudební škola vznikla z podnětu tehdejšího ředitele školy a předsedy národního výboru Antonína Matyáše. Zakoupením dvou klavírů pro město Vizovice chtěl podpořit a zachovat hudební tradici valašského kraje i města, z něhož vzešli muzikanti, kteří se zapsali do dějin české hudby – sourozenci Alois a Karel Hábovi a jejich bratranec Emil Hába. Během působení Václava Návrata, který nastoupil na místo ředitele ve školním roce 1957/58 po odchodu Antonína Matyáše, se zase škola stala místem častých koncertů vážné hudby, výstav obrazů, plastik, květin, divadelních představení a recitačních vystoupení umělců. V 1. poschodí byla upravena kreslír-

na a přilehlé prostory pro pořádání výstav obrazů. Jedna z nejvýznamnějších byla výstava originálů Maxe Švabinského k 85. výročí narození za účasti jeho nevlastní dcery Zuzany a kulturním historikem dr. Ludvíkem Páleníčkem. Darované obrazy s vlastnoručním podpisem Maxe Švabinského, které mnoho let zdobily školní chodby dnes již ve škole nevidíte.

Škola byla přirozeně také v centru řešení řady problémů s nemocemi vznikajícími následkem špatné imunity, přetrvávající ještě z období 2. světové války a to průběžně až do 60 – tých let. Infekce spalniček, planých neštovic a spály. Boj proti tuberkulóze, černému kašli, obrně i chřipce běžné i asijské. Téměř každoročně vznikající epidemie při-

nášejí do školy nutnost prevence dodržováním přísné hygieny, především formou desinfekce a současně také přinášejí postupné očkování dětí i dospělých...

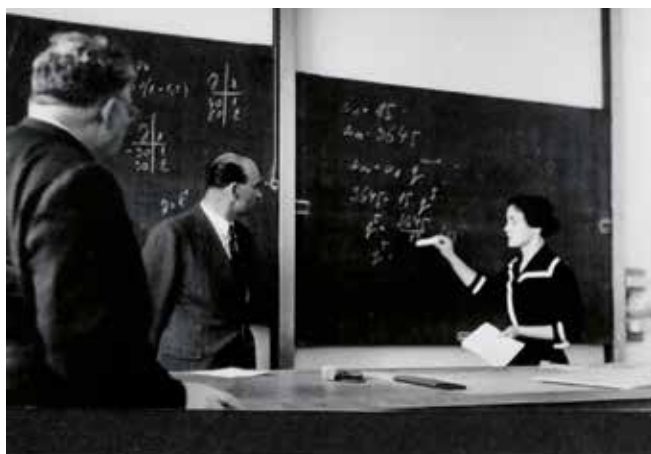
Vstoupíme – li zpět do historie budovy školy na konci sedmého desetiletí její existence, setkáváme se především s celou řadou jmen. Protože historii školy a její genius loci tvoří především lidé, kteří v ní žijí. Nejen učitelé, žáci a studenti. Patří sem také všichni ti, kteří se o školu starají. Ti všichni tady zanechali stopu svých osudů, svých lásek, radostí ale i neúspěchů. Školou prošla celá řada osobností více či méně zvukných jmen, obstála v dobách politicky těžkých i příznivých. Tvořila zázemí pedagogům v čase různých změn ve školství, kterých bylo za několik desítek let mnoho. Těšila se z let, kdy byla udržovaná a opečovávaná a trpělivě čekala na změnu, když malou péčí o ni stárla před očima. Již v počátku se stala pýchou celého města. Díky péči vedení školy i města je to škola moderní, nejen svým vzhledem a vybavením. Už při svém vzniku získala své jméno „Nová škola“, které s ní rostlo. Pojmenování Vizovické Hradčany se dávno zapomělo, ale na samotnou školu a roky v ní strávené však většina těch, kteří ji prošli, nezapomene.

Dá-li se budově přát, pak aby byla stále jako nová nejen vzhledem, mladá svým duchem díky kvalitním a zapáleným učitelům i zvědavým žákům, a aby si v co největší míře uchovala tradici dobré a přátelské školy ještě po několik dalších desítek let.

Alena Hanáková

Použitá literatura, prameny noviny:

- Státní archiv Klečůvka:
- Kronika města Vizovice i.č. 20, Kronika národní školy i.č. 566, Přílohy ke kronice 185 fas., sbírka fotografií 14136, 12250, 7764...spisy a technické výkresy,
- Historie školy ve Vizovicích v letech 1623 – 1960; Alena Hanáková, 1998



První maturity na JSŠ ve Vizovicích r. 1956, z matem. zkouší učitel Jan Imrýšek, z ruštiny uč. František Ševčík (uprostřed)



Učitel jedenáctileté střední školy ve Vizovicích Josef Velíšek „trénuje“ na hřišti za budovou školy, 1961



Mistr Alexandr Plocek s první učitelkou hudební školy Jaroslavou Pečeňovou v zázemí sálu – učebně hudební, 1959



S maminkou – vlevo nahoře jsem se 30. 4. 1950 narodil

„Vzpomínky jsou rájem, ze kterého nemůžeme být vyhnáni,“

Tak máme letos 70 – nová škola ve Vizovicích i já, první dítě z učitelských domů, narozený doma v dubnu 1950 a v září t.r. byla škola slavnostně otevřena.

Budova nové školy se dvěma učitelstvími domy je postavena nad Vizovicemi. Stále vidím ten pohled z našeho bytu – vlevo škola a přede mnou Vizovice jako na dlani. Každou školu určují především učitelé. Měl jsem to štěstí, že jsem je mohl poznat nejenom ve vyučování, ale i jako pracovitě sousedy při zvelebování okolí nově postavených domů, zakousnutých do břehu. Před domy vytvarovali terasy, vysazovali kytky, stromy a za domy vybudovali zahrádky se záhony všeho možného. Příjezdová cesta k domům ze žulových kostek končila s hranou našeho domu a školy. Pak dál pokračovala jen polní kamenitá cesta. Když vydatně zapršelo, kolem baráků teklo v proudech vody bláto s kameny.

V 50. a 60. letech bydleli v 1. domě (blíže k městu) učitelé – manželé Štefloví, můj strýc Gustav Imrýšek, Jan Klesla a Oldřich Hala. Bylo to mimořádné obsazení, neboť ještě s učitelem Vladimírem Javorkem tvořili jádro legendárního vizovického Valašského krúžku.

Ve 2. domě jsme bydleli my, Imrýškoví, pod námi učitelé Javorkovi, vedle nás František Jiříček, který měl ve sklepě dílnu a do dřeva uměl vypalovat krásné ornamenty. Ale ve čtvrtém bytě se to střídalo. Pamatuji na pana ředitele Návrata – rozšafný pán, menšího vzrůstu, šedivých vlasů, zapálený zahradník. Postupně vysázal

kolem školy keře, stromy a pravidelně, už od brzkého rána je s konví zaléval. Po panu řediteli Návratovi se v 60. letech do domu nastěhoval pan ředitel Mynář.

Nejvíce se člověku z mládeži vybaví děcka, se kterými na ulici vyrůstal a Ivan, Eva a Michal Mynářovi to byla dobrá posila do naší partie. Jako vrstevníci jsme vyrůstali s mým bratrem Ludkem, Zdeňkem Halou, Arnoštem Kleslou, Petrou Jiříčkovou (Hálovou) a také s Jiřím a Jiřínkou Lutonskými od školníka na nové škole, pana Lutonského, kteří bydleli naproti v budově školy. Nelze nezapomenout na staříčky Lutonské – tvůrce vizovického pečiva. Kolikrát jsem u nich seděl a pozoroval jejich zručnost při vzniku zvířátek z těsta. Občas jsme s Jirkou, jejich vnukem, donesli z luk koukol, potřebný na oči figurek.

Když v 60. letech došlo ke změně školníka a přišel pan Mojžíš, tak do naší uliční party přibyli Rosta s Pavlem a také „kopačák“ a fotbal. Naše teritorium bylo okolí školy a našich domů. Za 1. domem kluci Kleslovi postavili síť na badminton a stůl na ping-pong. Za naším 2. domem jsme zase s bráchou v zimě nastříkali bruslařské kluziště. V zimních měsících jsme byli dost akční partie. Kolem domů byl každý břeh náš a na nich jsme se všichni naučili lyžovat. Silnice od učiteláků, to byla sáňkařská a bobová dráha – tehdy tam žádné auta nejezdily. A když dobře zamrzlo, tak to byly „enem také fukoty“ až dolů ke „špici“. Boby jsme si my ogaři vyrobili sami.

Rychlost jim dávaly brusle „kvintáky“ (tyto znají asi už jen pamětníci), které jsme přibili na dřevěné desky. Je pravda, že jsme v podstatě bývali hodně venku. Ať v zimě, nebo v létě.

V první polovině 50. let za novou budovou školy a našimi domy, to byly jen louky, výběh do Hája a travnaté školní hřiště. Jak jsme vyrůstali, toto hřiště nám kromě sportování umožnilo nastartovat další aktivitu – letecké modelářství. Všichni kluci stavěli modely letadel. Na hřišti za školou jsme je nejdříve zalétávali a pak společně pod Hájem pouštěli. Komu doletí dál, nebo také jen na první strom.

Nová škola po dostavbě tělocvičny a shromažďovacího sálu připravila vizovčanům další možnosti sportovního a kulturního využití. V sále školy se střídaly představení nejenom zájezdových profesionálních divadel, velké množství koncertů známých umělců a hudebních těles, ale také místní ochotnické divadelní představení, které měly ve Vizovicích velkou tradici. Už od základní školy vznikaly pohádky v režii paní učitelky Dubčákové, studenty SVVŠ /Střední všeobecně vzdělávací školy/ režíroval pan učitel Velisek, nebo pan Sulíček (v „Charleyově tetě“ poprvé zazářil Bolek Polívka). V 70. letech jsme se pravidelně scházeli na jevišti školy a trávili hodně víkendů při zkouškách inscenací režírovaných zapálenou divadelnicí paní Miladou Hálovou – Rumcajs, Lucerna, Lumpacivagabundus, Dalskabáty hřištná ves, Naši furianti, Strakonický dudák ...

Tehdejší ředitel školy pan Klesla, také zkušený muzikant a primáš „Valašského krúžku“, byl kultuře velmi nakloněn. Kromě divadelníků, měla na jevišti školy zázemí populární rocková kapela kluků Hálových „Divá Bára“. A pan ředitel Klesla tomu fandil. Nejenom, že klukům dovolil uložit ve škole aparaturu a taky tam zkoušet, ale když bylo potřeba, klidně vzal školní „frézu“, takový malý traktor s přívěsem, a pomohl klukům převést aparaturu na vystoupení.

Rád bych zde ještě vzpomněl vzácného člověka – pana učitele



Sníh, to bylo moje, za domem jen louky



„Letečtí modeláři“ – kamarádi z učiteláků, polovina 60. let



Divadelní začátky s paní učitelkou Marií Dubčákovou, druhá polovina 50. let, zleva pavouci – Arnošt Klesla, Jan Imrýšek, Jura Lutonský



*S tatínkem a novou koloběžkou
v Luhačovicích září 1952*



*Doma mi říkali Jendo a když jsem začínal mluvit, tak si mne na ulici
dobírali. – Chlapečku, jak se jmenuješ? A já suverénně odpovídal
„Šenda Imiško.“ Aha, Čenda! A tak mi to ve Vizovicích zůstalo.*

Vladimíra Javorka. Obdivuhodná byla jeho přírodovědecká činnost. Dlouho do večera jsem vidal pana učitele svítit nad mikroskopem, kterým zkoumal brouky a kreslil je. Jeho populární vědecké publikace s vlastními kresbami jsou hodně ceněné. Velký vliv na mne měla jeho celoživotní vášeň – hudba. Nejenom že hrál na housle, kontrabas, vedl pěvecké kroužky, ale já mám v paměti uložené večery, kdy jsem usínal a poslouchal, jak pan učitel hrával na violoncello. Také měli pianino a přes den kluci Javorkovi, když rodiče nebyli doma „řezali“ do piana Rock & Roll!

A ještě jedna, dost významná spolupráce s panem Javorkem. V 15 letech jsem objevoval i jiné žánry hudby a v rozhlase začal hudební pořad Jiřího Černého „Houpáčka“. Abych mohl po večerech poslouchat, tak jsem stavěl tranzistorové rádio a pan učitel fyziky mi radil, půjčil mi pájku a nezbytná sluchátka.

Dětství má člověk hlavně spojené s rodiči. Naši byli k nám velmi tolerantní. Maminka, to byl domov. Jak se za námi zavřely dveře, tak žádné vnější vlivy neměly přístup. Tatínek, učitel matematiky, znal také její historii a významné osobnosti matematického světa. Znal dějiny Antiky, o které mi povídal. Jeho velkým koníčkem bylo malování. Maloval zátiší a krajiny kolem Vizovic. Mám to spojené s malířským stojanem, jeho obrazy, vůni olejových barev, jak jsem jako kluk s ním šel do pléneru a nosil kufřík s barvami.

Ale jinak..... býti učitelské dítě na stejné škole, nebylo jednoduché.

Vzpomínek na dětství máme každý mnoho. Vyrůstat ale v těsné blízkosti školy mělo svůj půvab. Až mnohem později jsem docenil kvalitu této, na svou dobu úžasně budovy a to nejen svým vybavením. Do života nám škola dala vědomosti, měla možnost vychovávat a vzdělávat své žáky a studenty v řadě oblastí na vysoké úrovni především díky kvalitním pedagogům, ale také velkorysému prostoru školy. Moderně vybavené pracovny, nádherná velká tělocvična s balkonem a dělicími stěnami, sál, školní zahrada i stadion...

Na závěr ještě jednu vzpomínku na jedno letní, prázdninové odpoledne. My uličané sedíme v trávě u školy před „školníkovým“, někdo přinesl starý gramofon na kliku s troubou a gramofonovými deskami, které jsme si dokola pouštěli. Desky a melodie se střídaly, ale jedna z nich mi utkvěla v paměti dodnes „Nikdy se nevrátí pohádka mládí, ze všech pohádek, ta nejhezčí...“

Mládí ale zůstává trvale v naší paměti jako startovací dráha do dalších možností a cest životem. Přicházely nové výzvy, zkušenosti, rodina, zaměstnání a nová přátelství. Já jsem z Vizovic nikdy úplně neodešel. Pravidelné návraty za rodinou, přáteli, ochotnickým divadlem a nyní i tvorbou pořadů pro vizovický Hudební klub mne stále vrací do „krajiny mého dětství“.

Jan Imrýšek

Domácí hospic Devětsil

Milí občané, Vizovjané,

ráda bych vám poskytla pár informací o domácím hospici Devětsil, který patří mezi služby poskytované Diakonií Vsetin a jehož jsem od července 2020 vedoucí lékařkou.

Co je to domácí hospic?

Je to odborná zdravotní péče poskytovaná v domácím prostředí nemocným, kterým byla ukončena léčba ve chvíli, kdy již nepřinášela další naději na uzdravení (např. onkologická, orgánové selhání, apod.). Často mluvíme o paliativní péči – ta obsahuje především léčbu bolesti, mírnění tělesných i duchovních strádání nemocného a ovlivnění dalších nepříjemných příznaků nemoci.

Domácí hospicová služba zahrnuje nemocného i pečující rodinu, která zajišťuje celodenní péči o svého příbuzného. Cílem je doprovodit nemocného i pečující k přípravě a přijetí smrti, ke které nevyléčitelné onemocnění ve svém terminálním stádiu směřuje. Tým domácího hospice tvoří lékař, zdravotní sestry, sociální pracovník, psycholog a duchovní. Svou službou se snaží respektovat přání a požadavky nemocného i jeho okolí. Službu doporučuje nejčastěji praktický lékař nebo specialista (např. onkolog) po ukončení léčby.

Převzetím do domácího hospice poskytujeme nemocnému léky podle aktuální potřeby, především na účinné tlášení bolestí, formou tablet, náplastí či injekcí. Zajišťujeme dostatečnou hydrataci a vyprazdňování. Pečujeme o nejrůznější uměle vytvořené vývody, permanentní cévky (katetry) a rány. Podle potřeby provádíme pleurální punkce či punkce ascitu. Důležitou součástí péče o hospicového pacienta je polohovací postel, kterou zapůjčujeme spolu s dalšími potřebnými pomůckami (např. odsávačku dýchacích cest či oxygenátor na podporu dýchání). Sociální pracovnice vyřizuje možné příspěvky ... Pečující rodinu zaučujeme a podporujeme v jejich péči. Službu poskytujeme v případě nutnosti kdykoliv, tedy 24 hod. denně 7 dní v týdnu. Služba je hrazená z veřejného zdravotního pojištění.

Dovolte mi na závěr uvést část z dopisů, které jsme dostali od rodin po ukončení hospicové péče: „Můj manžel si moc přál, aby poslední dny života mohl dožít doma, ve svém prostředí, které tolik miloval, se svými blízkými a se svou rodinou. Když jsem se dověděla, že onkologická léčba přestala účinkovat a manžela propustili do domácí péče, byla jsem pevně rozhodnuta, že vyhovím všem posledním přáním manžela. Netušila jsem, co to všechno obnáší. Fyzicky jsem na to byla připravená, ale psychicky mě to lámalo. Přišly pochybnosti o úplnosti a kvalitě mé péče a chvílemi mě napadaly myšlenky, jestli mu neškodím. Na doporučení jsem se obrátila na Domácí hospic Devětsil a bylo to mé nejlepší rozhodnutí. Prostřednictvím sester, které nás navštěvovaly doma, jsem dostala pomoc a cenné rady, jak jít dál. Staly se pomocnicemi, rádkyněmi a vrbou, která byla schopna



naslouchat mým projevům smutku a steskům. Zajistily rovněž léky a zdravotní pomůcky, které jsme potřebovali. Moc si vážím Vaší neocenitelné služby, která přišla ve chvílích nejtěžších. Jen s Vaší pomocí bylo možné srovnat si myšlenky o konci života a překonat vše, co je s tím spojeno. Máte můj velký obdiv a vřelé poděkování.“

Z druhého dopisu: „Na základě doporučení jsem se na Vás obrátil s prosbou o pomoc při řešení naší těžké životní situace – těžké nemoci mého tchána. Přesto, že z počátku se jevila Vaše pomoc jako neřešitelná, snažili jste se najít a našli jste řešení a pomocnou ruku pro nás. Sestřička a pan doktor byli obrovskou pomocí nejen pro nás, ale především pro tchána. Nikdy nezapomenu, když mi po setkání se sestřičkou a panem doktorem řekl: „Prosím tě, kde jsi je sehnal? To jsou andělé.“ Byl rád a šťastný, že úpřimný zájem o něj mají lidé, kteří rozumí jeho nemoci a jeho potřebám. Neopomenu i Vaši péči o manželku, která pomoc a vlídné slovo v této situaci velmi potřebovala. Patří Vám obrovský můj dík a celé naší rodiny. Nikdy mě nenapadlo, jak velmi je taková služba důležitá a nutná.“

Nacházíme se v předvánočním období, kdy očekáváme oslavy narození malého dítěte – Božího Syna v Betlémě. V listopadu jsme prožívali „dušičky“ – vzpomínky a modlitby za naše zemřelé. Domácí hospic doprovází nemocného a jeho nejbližší okolí ke smrti – narození do věčnosti. Existuje dobrá smrt a lze se na ni připravit? Pokud věříme, že smrtí život nekončí, jen přechází na „druhou stranu života“, potom už umírání nemusí být pro všechny jen těžké a bolestné, ale i plné naděje. Dobrou přípravou na smrt může být i to, že se učíme denně umírat svému sobectví a růst ve službě a lásce k bližním – přinese nám to svobodu a radost, které ve smrti pozemské dojdou své plnosti a které budeme prožívat jednou bez konce ...

Věřím, že my lidé vyhnání z ráje se smrtí do něho zpět navracíme ...

Přeji všem radostnou oslavu narození Božího dítěte a těm, kteří z tohoto světa tento rok odešli, radostné narození pro nebe.

Všem vám pokojný a požehnaný nový rok.

MUDr. Zdislava Tělučilová

Kontakt na Domácí hospic Devětsil:

tel. 737 266 974, e-mail devetsil@diakonievsetin.cz

Valašská štedrovečerní večeře

měla devět chodů, ale skromných

Málokdo si dnes umí představit štedrovečerní večeři bez rybí polévky a kapra s bramborovým salátem. Mnozí to pak ještě při rozbalování dárků a rozjímání u stromečku prokládají čokoládovými figurkami, cukrovím, vánočkou a mandarinkou...

Naši předkové by při představě takového hodování jen nevěřičně kroutili hlavou. Střídmost a jednoduchost – to býval hlavní rys slavnostní štedrovečerní tabule. Vyprávět by o tom mohli zvláště lidé na Valašsku, v tomto chudém a neúrodném moravském kraji, kde se vždy žilo skromněji než jinde.

Štedrovečerní stůl býval ve valašských chaloupkách sice pestrý a hostina sestávala až z devíti chodů, ovšem tvořily ji pouze suroviny, které byly v hospodářství k máni, nebo jednoduché pokrmy z nich. Navíc porce nebyly velké. Na stole nesměla chybět žádná plodina, která se v hospodářství pěstovala, což mělo zajistit dobrou úrodu i v příštím roce.

Na stole nechybělo obilí v ošatce, cibule, česnek, sušené ovoce, ale třeba i med nebo vejce a zejména chléb a sůl jako symboly domova a prosperity. V řadě rodin na Valašsku začínala (a někde dodnes začíná) štedrovečerní večeře společným pojezením oplatku s medem, který připomínal hostii, a měl evokovat církevní obřadnost okamžiku.

Samotná hostina se lišila region od regionu i v závislosti na majetkových poměrech rodiny, to zásadní však zůstávalo. Na začátek se servirovala polévka – hříbová nebo hrachová, případně Ščedračka – jakási všehochuť, při jejíž přípravě hospodyně do hrnce přidaly, co jim přišlo pod ruku. Našly se v ní i tak zdánlivě nesourodé kombinace jako hrách, sušené švestky, houby a brambory.

Nechyběl štrúdl nebo sušené ovoce

Dále se podávala už jen krupičná nebo pohanková kaše, někde brambory s cibulí nebo zelí s chlebem, k tomu byl na stole hrách, sušené ovoce či hříby. Nechyběl ani menší sladký pamlsek – v městském prostředí štrúdl, na venkově vdolky s povídlovým nebo hruškovým „potěradlem“ (pro větší vdolky se později vžil dnes rozšířený pojem frgál), případně kompot. Maso se nejedlo, ryba se na valašském jídelníčku objevuje až od druhé světové války.

Zatímco zbytky dnes často končí v koši, dříve je lidé plně zužitkovali. Štedrovečerní obřadní pokrmy měly mít totiž magickou moc. Ze štedrovečerního stolu se dávaly kousky i dobytku, aby se zajistilo jeho celoroční zdraví a aby dával po celý rok řádný užitek. Část se také sypala ptákům.

Pro nastávající rodiče jistě nebude bez zajímavosti s tím související pověra, že pokud k zrní první přiletěla



sýkorka, mělo se narodit děvče. Pokud přiletěl vrabec, měl do rodiny přibýt chlapec.

Z nápojů se na Štedrý večer pil čaj a kořeněná kořalka zvaná zhřivanica.

Zkuste si některá z tradičních jídel uvařit. Pokud si chcete pro inspiraci vyzkoušet valašskou večeři, směle do toho. Možná se po takovém střídém večeru ráno probudíte s příjemně poloprázdným žaludkem a vaše první myšlenky nebudou patřit předsevzeti, že je třeba okamžitě začít držet dietu.

Tvarohový frgál

Na 3 frgály: 500 g polohrubé mouky, 2 žloutky, 125 g másla, 75 g moučkového cukru, 1/4 l teplého mléka, 35 g droždí, špetka soli, citrónová kůra.

Z droždí, trochy cukru, mléka a mouky připravíme kvásek. Utřeme máslo, zbylý cukr a žloutky. Přidáme kvásek a ostatní suroviny a necháme vykynout dvě až tři hodiny. Vykynuté těsto rozválíme přímo na vymazaném plechu, vykrojíme kruh. Okraje by měly být trochu vyšší, aby nevytékala náplň. Tvarohová náplň: na 1 frgál smícháme lžici cukru, vanilkový cukr a cca 50 g tuku, přidáme 2 tvarohy, 2 žloutky a rozinky namočené v rumu. Nakonec posypeme drobenkou (polohrubá mouka, moučkový cukr, máslo), necháme ještě chvíli dokynout a upečeme ve vyhřáté troubě při 180 °C.

Zhřivanica

0,5 l výčepní lihoviny nebo rezné, 3 dkg másla, lžice cukru, skořice, hřebíček, nové koření, 3 kuličky pepře, 1 dcl vody

Cukr „upálíme“ na másle na karamel. Zvlášť povaříme ve vodě koření, získanou zahnědlou tekutinu vlijeme na karamel. Chvilu povaříme a přidáme alkohol. Již jen ohřejeme, nevaříme! Nápoj zjemníme kouskem másla. Podával se i jako posilující nápoj pro šestinedělky.

Pohanková kaše s trnkami

1,5 l mléka, 3/8 l pohanky, 15 dkg sušených švestek, máslo, cukr, sůl

Pohanku uvaříme v osoleném mléce, aby byla vláčná. Vmícháme sušené švestky, rozetřeme do vymazaného pekáčku a upečeme v troubě. Hotový pokrm se krájí na čtverce, pocukruje a pokape rozpuštěným máslem.

Text: Martina Žáčková
Pramen: Jaroslav Štika,
Lidová strava na Valalašsku
a www.recepty.cz

Koleda „Včera sme, bratrové milí“

Vybrat lidovou písničku pro poslední letošní číslo Vizovických novin bylo na první pohled snadné. Do období blížících se Vánoc samozřejmě nemohla padnout lépe žádná jiná, než koleda. Jenže koled, které by se odkazovaly výhradně na region nebo konkrétní obci, zas tak moc neznáme. Lidé zpívají koledy téměř stejně v Čechách jako na Moravě. Výjimka se ale přesto našla, a to opět ve sbírce vizovického učitele a sběratele lidových písní Metoděje Bakaly, proto upřímně doufáme, že vám udělá radost.

Období Vánoc je s koledami spojené naprosto neodmyslitelně. V posledních letech nás obchodní průmysl trápí nekonečnými smyčkami těch úplně nejznámějších, které v prodejnách a nákupních centrech slyšíme minimálně dva měsíce před Štědrým dnem. Díky tomu je někdy docela těžké uchovat si ke koledám kladný vztah. Naštěstí jsou v pokladnicích sbírek lidových písní k nalezení i jiné poetické i veselé, prosté a také hudebně zajímavé, dlouhé i krátkoučké koledy, které pořád ještě dodávají vánočnímu období jedinečnou atmosféru a krásu. Pokud se k nim letos přidá i ta, kterou jsme pro vás vybrali, bude to pro nás první malý vánoční dárek.

Vaše redakce

1. Včera sme, bratrové milí,
muziku v Betlémě měli,
po valasky tancovali,
Ježíškovi zahrávali,
jemu sme veese hráli,
pěkně sme ho přivítali.

2. Ale to sme pochybili,
že sme sa nedovtipili,
neco sebú jemu donést,
ze salaša sebú přinést,
jeho v chudobě potěšit
a jemu sa tým zavděčit.

3. Proto sa dnes všeci zberme,
dary kdejaké zeberme,
třeba bude malý, prostý,
každý podle vá možnosti,
jaké na salašu máme,
takové mu vděčně dáme.

4. Já, Valach, kupec z Jaseněj,
veznu mu soli kameněj,
k tomu múky funty štyry,
aspoň dva valaské syry,
jednu vyuzenú nohu,
velikú hrodu tvarohu.

5. Z Chrastěšova medu sladkého,
veznu do žbána velkého,
krupicu a tři vajička
nech mu uvaří Matička,
krajanky do mléka vsype,
aby sa najedlo dítě.

6. Ale co já, chudý Ublan,
tomu Jezulátkovi dám?
Dám jemu přehršlí maku,
potom hromadu zemáků,
suchěj řepy ze dva koše,
može si vařit po troše.

Jana Pluhařová, red.

1. Včé - rá sme, bra - tro - vé mi - lí, mu - zi - ku v Be -
tlé - mě mě - li, po va - la - sky tan - co - va - li,
Je - ži - ško - ví za - hrá - va - li,
je - mu sme ve - se - le hrá - li, ta - li.
pé - kně sme ho při - ví -

1. Včé - rá sme, bra - tro - vé mi - lí, mu - zi - ku v Be -
tlé - mě mě - li, po va - la - sky tan - co - va - li,
Je - ži - ško - ví za - hrá - va - li,
je - mu sme ve - se - le hrá - li, ta - li.
pé - kně sme ho při - ví -

1. Včé - rá sme, bra - tro - vé mi - lí, mu - zi - ku v Be -
tlé - mě mě - li, po va - la - sky tan - co - va - li,
Je - ži - ško - ví za - hrá - va - li,
je - mu sme ve - se - le hrá - li, ta - li.
pé - kně sme ho při - ví -

Malé příběhy ze zámku

Alej v zámecké zahradě

Původně měla tato nová rubrika vyprávět o předmětech v zámeckých sbírkách, o kterých víme něco, co se běžně návštěvníkům při prohlídkách nevypráví. Nakonec ale, díky osobní iniciativě jedné úžasné osoby z Vizovic, jsem se rozhodla představit vám úplně jinou část zdejší národní kulturní památky. Řeč bude o aleji, vedoucí od budovy zámku západním směrem do otevřeného prostoru zahrady, uprostřed kterého se leskne hladina zámeckého rybníka.

Alej byla vysázena ve 2. polovině 18. století, v době, kdy se i stavěl zdejší zámek, a zapěstována jako stříhaný habro-lipový špalír. Je tvořena čtyřmi stromořadími se třemi cestami – jednou hlavní a dvěma bočními. V aleji byly a místy ještě i jsou průstříhy v obloukovitém tvaru pro vstup do vnitřního prostoru za stříhanou stěnou.

Po té, co byl zámek v létě 1990 vykraden, přibyl v ústí aleje kovový plot s bránou, oddělující prostor v bezprostředním okolí zámku od zbytku zahrady. Důvodem byla větší možnost ostrahy zámku, se kterou od té doby pomáhá služební hlídací pes. Areál se začal pravidelně zamýkat a mnohem pečlivěji hlídat.

V současnosti jsou jednotlivé stromy v aleji ve většině případů už jen krustami, jak je vidět na fotografiích, přesto jsou stále vitální, zelené a plné života. Dnes už se tvar špalíru v obloukových partiích částečně změnil, protože se dlouhou dobu zámeckým zahradám věnovalo málo péče, než by potřebovaly. Běžně se prováděly jen udržovací práce, o pěstebních a architektonických zásadách nemohla být vůbec řeč. Stromy bez systematické péče zmohutněly a nebylo možné udržet řezem jejich původ-



ni tvarování stěn. Kdysi široký průhled aleji na zahradní průčelí zámku se zúžil spolu s mohutněním a zarůstáním větví v hlavním průhledu. Od devadesátých let je už alej v rukou našeho zahradníka a jeho kolegů, kteří se jí věnují pravidelně. Alej stříháme 2x ročně – na jaře zdravotním řezem, v létě estetickým.

V nedávné době jsme díky sponzorské finanční podpoře nechali zpracovat studii revitalizace zámecké zahrady. Součástí práce bylo i navrhnout revitalizaci aleje, je to ale složitá a nákladná záležitost, se kterou se budeme určitě ještě několik sezón trápit. Nikomu z nás se totiž nechce do radikálního řešení. Bojíme se, že bychom alej připravili byť i odborným zásahem o její nevšední atmosféru.

A právě kouzlo tohoto místa vedlo jednu naši pravidelnou návštěvnicí areálu k tomu, že se rozhodla nominovat vizovickou zámeckou alej mezi desítky jiných na titul Alej roku. Moc mě to potěšilo a o tu radost se s vámi chci podělit. Dobrých zpráv prostě není nikdy dost.

Zde se můžete podívat na celý projekt, kde vizovickou alej najdete. Budete-li chtít také hlasovat, máte samozřejmě možnost. A když ne, nikdo se na vás zlobit nebude. Stačí, když nám budete jen držet palce...

Jana Pluhařová

<https://alejroku.cz/2020/vizovicka-zamecka-alej>



Kamínková stezka Vizovice

Od začátku listopadu zahájilo turistické informační centrum celoroční hru Kamínková stezka Vizovice. Pokud jste se ještě nezapojili do této soutěže, tak máte možnost na našem facebooku TIC Vizovice nebo instagramu, kde budou vyhlašovány nové soutěže. V plánu máme několik verzí soutěží, zatím proběhla pouze první fáze a to v tipování kolik kamínek je v ošatce. Správná odpověď byla 41 kamínek a výhercem se stala paní z Havířova, které tímto gratulujeme a děkujeme za zaslání foto. V dalším kole se budou hledat konkrétní kamínky po Vizovicích. Za foto s tímto kamínkem bude odměněn každý, kdo ukáže fotku s kamínkem v infocentru. Velice děkujeme Domu dětí a mládeže Zvonek Vizovice za překrásné buttonky k této soutěži.

TIC Vizovice

Zámecké Vánoce v roce dvacátém...

...budou i nebudou

Letos je zkrátka všechno, na co jsme si v uplynulých letech navykli, jinak. Na zámku poprvé od roku 1997 nepřipravujeme vánoční výstavy a s kolegy si začínáme zvykat na myšlenku, že letošní svátky strávíme skutečně doma. Má to ale háček. Nikdo z nás si vlastně ani neumí představit, že by se to opravdu stalo. Zkrátka si vůbec nechceme připustit, že by Štědrý den nebyl dnem setkávání svátečně naladěných lidí u nás na nádvoří, že by si sem přátelé a známí nepřišli popřát krásné svátky a aspoň symbolicky, s výmluvným gestem a v patričné vzdálenosti, nedali po štamprli.

A tak jsme našli způsob, jak dát vaší štědrodenní procházce novou náplň a cíl: od devíti hodin do setmění bude o Štědrém dnu ve vstupním průjezdu do zámeckého areálu připravený neozdobený vánoční strom. A všichni, kdo budete chtít, na něj můžete pověsit svoji vlastní vánoční ozdobu. Nezáleží vůbec na tom, jestli to bude baňka, perníkový anděl, slaměná hvězdička, papírový sněhulák nebo jablíčko. Můžete na vánoční strom pověsit i zprávu se svým největším přáním nebo oblíbenou drobnost, ozdobu, kterou jste doma společně vyrobili, nebo tu, co se vám prostě jen letos na váš stromek nehodí. Podstatné je jen to, že letošní zámecký vánoční strom ozdobíme společně jako symbol sounáležitosti, respektu, lásky a vzájemného ujištění, že o sobě víme, ať už nás zvenčí ohrožuje cokoliv.

Ozdobený strom zde zůstane podle tradice až do Tří králů jako připomínka skutečné podstaty Vánoc.

Jana Pluhařová



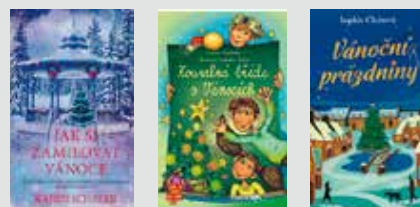
Městská knihovna Josefa Čižmáře informuje

Vánoce ... to kouzelné slovíčko v nás vyvolává čas pohody, klidu, setkání s rodinou a přáteli, překvapené děti u vánočního stroměčku. Letošní sváteční dny budou tak trochu jiné, koronavirové. I když články píšou v předstihu jednoho měsíce a to v době, kdy platí přísná opatření, snažím se vžít do vánoční atmosféry.

Stejně jako pro milovníky divadel, kin, sportovních utkání a dalších aktivit je i pro naše čtenáře již druhý měsíc knihovna uzavřena. Věříme, že ještě před vánočními svátky se

spolu u nás v knihovně setkáme a vy si budete moci od nás knihy odnést. Po nucenou dobu uzavření nakupujeme a zpracováváme pro Vás knižní novinky, které můžete sledovat na našem on line katalogu na www.knihovnavizovice.cz. Pokud máte o nějakou knihu zájem, můžete si ji zamluvit sami a to na webu nebo nám poslat mail info@knihovnavizovice.cz. My Vám rádi knihy přichystáme na dobu, až budeme moci knihovnu otevřít.

Přes problémy, které nám tato doba přináší, je správný čas na čtení.



Sáhněte po knize ve Vaší domácí knihovně, novinky zde na Vás budou čekat.

Přejeme Vám klidné vánoční svátky, do nového roku 2021 hodně zdraví a hlavně ať je lepší než ten letošní.

Mgr. Blanka Krejčáková

Ohlédnutí

za 53. Vizovickým zámeckým kulturním létem Aloise Háby

Letošní Vizovické zámecké kulturní léto Aloise Háby se podařilo vklínit mezi dvě vlny koronaviru a omezujících opatření tak, že se uskutečnilo v plném plánovaném rozsahu devíti koncertů jen s několika změnami v termínech a účinkujících. Připomeňme si některé z nich ve fotografiích Vladimíra Škabrahy.

Za spolupráci při koncertech patří poděkování všem členkám a členům pořádajícího Kruhu přátel hudby Vizovice a také Domu kultury Vizovice, Státnímu zámku Vizovice, Římskokatolické farnosti Vizovice a Centru pro rodinu Vizovice.

Děkujeme všem, kdo naše koncerty podpořili finančními nebo věcnými dary nebo objednávkou služeb: MUDr. Vladimíře a Stanislavu Kubíčkovým, společností AB květinářství s.r.o., BCServis CZ s.r.o., Dřevosklad Vizovice s.r.o., Global Enterprises s.r.o., KOMA MODULAR s.r.o., ROSTRA s.r.o., RUDOLF JELÍNEK a.s., VALENDIN spol. s r.o., ZLATÝ JELEN VIZOVICE s.r.o. a také dalším dárcům, kteří si nepřejí zveřejnění. Děkujeme Nadaci Český hudební fond za nadační příspěvek a Zlínskému kraji za dotaci z Fondu Zlínského kraje. (Zlínský kraj byl ze všech podporovatelů nejtědřejší – dotace podle uzavřené smlouvy činí 61 900 Kč.)

Vít Sušila



Sezonu jsme zahájili 17. 7. výletem do Španělska. V programu připraveném patronem našeho festivalu Janem Čizmářem nás zpěvačka Eliška Tesařová s přáteli zavedla do světa sefardských Židů.



Trumpetista Walter Hofbauer představil možnosti svého nástroje již opět "v době rouškové" – 17. 9.



25. září měli poctu jubilujícímu L. van Beethovenovi vzdát společně Ivan a Lukáš Klánských. Přestože z důvodu onemocnění Ivana Klánského přijel "jenom" Lukáš, dočkali se posluchači skvělého hudebního zážitku.



Závěrečný koncert 9. 10. se přesunul do kavárny Domu kultury. Dechové Trio Ligneus tvořené členy zlínské Filharmonie Bohuslava Martinů doprovodilo četbu ze známe novely Jeana Giona Muž, který sázel stromy. Přestože jde o příběh z doby před sto lety, nese jasné poselství i pro dnešní dobu: máme naději, ale musíme se i ni přičinit.

FEJETON

Zde vám dáváme pro inspiraci malý návod, jak napsat fejeton. Je to ale především prostor pro vás, obyvatele Vizovic, kde velmi rádi otiskneme vaše vlastní úvahy a zamyšlení. Těšíme se na ně!

Hledání pravdy

Psát vánoční povídku je to nejtěžší z veškerého psaní. O vánocích toho nejvíce vědí páni faráři, básníci a děti. Páni faráři to vědí proto, neboť vánoční pravdy mají v popisu práce. A jejich dávná studia, svědomí a dobrý mrav jim velí tyto pravdy zvěstovati, aby jednou nebyli před Hospodinovým soudem popotahováni za nedbalé plnění svých povinností. Ani za mák nechci zlehčovat kněžský stav, sám jeden pan farář mi to pověděl, když jsme uprostřed léta v chladném farním sklepě společně ochutnávali tříleté mešní víno z jihomoravského vinohradu.

Děti vědí o vánocích téměř vše ve věku, v němž ještě mohou věřit na Ježíška. Nebývá to pohříchu období příliš dlouhé. Ale pokud trvá, mají děti moudré oči, spatřují po setmění za okny anděly a posledních pár nocí před Štědrým večerem trpívají neklidnými sny. A v těchto dnech se z jejich víry nechává poučit nejen farář.

Básníci, a mám nyní na mysli ty básníky, kteří nejsou moderní a jimž ještě rozumím, už toho tolik nevědí. Znájí jen to, co jim říkají faráři a kaplani při skleničce ve sklepích, kde je šero a kde není dospělému chlapovi moc vidět do tváře. A pak ještě to, co šeptají děti, dokud se za dětství nestydí a mluví pravdu. Na básníkově potom je, aby se ke zjevené pravdě postavil čelem a napsal ji. Nejlépe, jak umí.

My ostatní, dospělí nefaráři a nebásníci, toho víme o vánocích jenom špetičku. To však není nejhorší. Býváme zbedněni a rady nám není, natož pomoci. Aby mi rady i pomoci bylo, šel jsem do galerie na vánoční vý-

stavu dětí z mateřských a základních škol. Chtěl jsem se poučit. Přepočítal jsem tedy na stěnách všechny kapry a ozdobené stromečky, ztvárněné nejrůznějšími technikami, které neumím, minul jsem obrázky dětí na saních, děti se sněhuláky i sněhuláků bez dětí, a hledal jsem poučení o vánocích. Jsem totiž dospělý a pravdy mi třeba. Hledal jsem ji dlouho marně. Ale našel. V poslední místnosti nad několika schůdky jsem u tmavé boční stěny objevil jesličky a zkřehlé děcko v plínkách, na které dýchal osel s volkem, Marii s Josefem, pastýře s ovci a koledníky s chudými dárky pod kabáty. A taky andělé tam byli, takoví, které vidí děti po setmění za okny a díky nimž pak za noci přicházejí neklidné sny. Rozhlížel jsem se kolem, zda spatřím nějakého pana faráře s tuhým kolářkem na krku či básníka, takového toho nemoderního, kterému bych ještě rozuměl. Chtěl jsem je upozornit na to, že jsem právě objevil onu pravdu, kterou mají v popisu práce a k níž je vede řemeslo. Nebyl tam ani jeden. Ale stálo tam malým písmem napsáno, že tento kout galerie vyzdobily děti ze speciální školy, které se dříve říkalo „zvláštní“.

A to je skoro všechno o mém letošním hledání vánoční pravdy. Odněsť jsem si jedno poučení. Aby člověk pochopil vánoce, musí být jiný. Dítě, farář, básník i každý druhý. Musí být trochu zvláštní. Šťastné a veselé!

**Z fejetonů náměšťského kastelána Marka Buše
vybrala Jana Pluhařová**

Blahopřání k jubileu

Je naší velkou radostí, že můžeme blahopřát k výročí 60 let společně prožitého života naší mamince a tatínkovi

Janě a Josefu Divílkovým.

Jejich vzájemná láska, porozumění a upřímný humor je pro nás všechny příkladem. Manželský život, za který dokázali společně nejen vybudovat, ale i vytvořit prostředí, kde má rodina pevný základ a další generace vzor k udržení rodinných tradic. Srdečné blahopřání k jubileu.

Rodina Divílková





Pour feliciter ————— 2021

Prejeme Vám i Vašim blízkým

v novém roce 2021

pevné zdraví,

mnoho štěstí a spokojenosti.

MĚSTO
VIZOVICE

